בעזרת השם יתברך

ספר

אשר היה אל יואל

דברות קודש וואס מיר האבן געהאט די זכיה צו הערן
פונעם **ראש ישיבה** שליט"א
שבת קודש פרשת נצבים שנת תשפ"ב לפרט קטן אין עיר הקודש
אומאן יע"א. און פרשת וילך - שבת שובה, שנת תשפ"ג לפרט קטן, אין
וויליאמסבורג יע"א.

בעזרת השם יתברך

היכל הקודש ברסלב

וויליאמסבורג
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

בארא פארק
4801 11th Ave
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

קרית יואל
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

קרית יואל
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

בלומינגראוו
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

מאנסי
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

לונדון
23A St Andrew's Grove
447388582855

קרית ברסלב
ליבערטי - ניו יארק

האשקי
181 Huschke Road,
Liberty NY 12747

אשר בנחל
291 Denman Rd,
Liberty, NY 12754

עצתו אמונה
187 Twin Bridge Rd,
Liberty, NY 12754,

פעולת הצדיק
2-198 Steiglitz Rd,
Liberty, NY 12754,

מקור השמחה
67-1 Marx St,
Liberty, NY 12754,

ירושלים
21-1 jerusalem St,
Liberty, NY 12754,

ירושלים
רח' רבי נחמן מברסלב 15
054-845-6150

בני ברק
רח' ירושלים 2
052-760-5715

טבריה
רח' משה שפירא 2
050-411-6421

בית שמש
רח' ריב"ל 6
050-419-9751

ברכפלד
רח' רשבי 19
052-715-6479

יבנאל
רח' המייסדים
052-716-3184

צפת
רח' צהל 1
050-412-6101

צו הערן די
הערליכע שיעורים פונעם ראש
ישיבה שליט"א
רופט:
קול ברסלב
212.444.9191
חיזוק פאר אידישע שטוב
212.444.9169

נדפס ע"י
קרן הדפסה היכל הקודש
2623 State Route 52
Liberty, NY 12754
718.387.2691

צו באקומען ווענכטליך
דעם ספר,
ביטע שרייבט צו:
smbreslev1212@gmail.com

דִּבְרוֹת קוֹדֶשׁ וָואס מִיר הָאבְּן גֶעהַאט דִי זְכִיָּה צוּ הֶערְן פוּנֶעם ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ״א, שַׁבָּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת נִצָּבִים, שְׁנַת תשפ״ב לִפְרָט קָטָן, אִין עִיר הַקוֹדֶשׁ אוּמַאן יע״א.

פְרַייטָאג צוּ נַאכְטְס בַּיים בָּאטֶע הָאט דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ״א גֶערֶעדְט הֶערְלִיכֶע דִבְרֵי הִתְחַזְקוּת בְּעִנְיָן ווִי אַזוֹי מֶען קֶען אִין דֶעם שַׁבָּת פַארְרֶעכְטְן אַלֶע שַׁבָּתִים פוּן יָאר.

אֵיידֶער דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ״א הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן דֶעם שִׁיעוּר הָאט מֶען גֶעזוּנְגֶען: אִיךְ וֶועל זִיךְ לֵייגְן אִין דֶער לֶענְג אוּן אִין דֶער בְּרֵייט, אִיךְ זָאל אִים אַ טוֹבָה טוּן, בַּיי דִי פֵּיאוֹת וֶועל אִיךְ אִים אַרוֹיסְצִיעֶן פוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית. זָאל זַיין סַיי וֶוער, אוֹיבּ עֶר וֶועט קוּמֶען צוּ מַיין קֶבֶר, זָאג אִיךְ אִים צוּ, אַז אוֹיבּ עֶר וֶועט דָארְט זָאגְן דֶעם תִּיקוּן הַכְּלָלִי, נִישְׁט קַיין חִילוּק ווִי גְרוֹיס זַיינֶע עֲבֵירוֹת זֶענֶען. אִיךְ וֶועל זִיךְ לֵייגְן אִין דֶער לֶענְג אוּן אִין דֶער בְּרֵייט, אִיךְ זָאל אִים אַ טוֹבָה טוּן, בַּיי דִי פֵּיאוֹת וֶועל אִיךְ אִים אַרוֹיסְצִיעֶן פוּן שְׁאוֹל תַּחְתִּית. אוּן גֶעבּ אַ פְּרוּטָה לִצְדָקָה אוּן זָאג לְעִלּוּי נִשְׁמַת רַבֵּינוּ נַחְמָן בֶּן פֵיגָא, זָאל עֶר זַיין דֶער נִידְרִיגְסְטֶער אִיד, אוֹיף דִי קְלֶענְסְטֶע מַדְרֵיגָה.

מִי יִתֵּן לִי אֵבֶר כַּיוֹנָה אָעוּפָה צִיוֹן הַקָדוֹשׁ אוּמַנָה. רֶבִּי, אִיךְ זָאל נָאר קֶענֶען פְלִיעֶן, וָואלְט אִיךְ גֶעטוּן זִיךְ מִיעֶן, גֶעפְלוֹיגְן צוּ דַיין צִיוֹן, נֶעבְּן דִיר צוּ רוּעֶן.

פַּאר׳ן רֶעדְן הָאט דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ״א אוֹיסְגֶערוּפְן: וֶוער עֶס הָאט גֶעבְּרֶענְגְט זַיינֶע קִינְדֶער קַיין אוּמַאן, אוּן ווִיל מִיט הַאלְטְן דֶעם בָּאטֶע, זָאל זֵיי נֶעמֶען נֶעבְּן זִיךְ, אָדֶער זָאל עֶר גֵיין שְׁלָאפְן צוּזַאמֶען מִיט זֵיי. מֶען קֶען נִישְׁט לָאזְן דִי קִינְדֶער ווִילְדֶעוֶועןְ אִינְדְרוֹיסְן אוֹיף הֶפְקֵר, דָאס אִיז אַן הֶפְקֵרוּת.

שְׁוֶועדִיקַייטְן צוּ פָארְן קַיין אוּמַאן

דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ״א הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן: גֶעלוֹיבְּט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, מָה אָשִׁיב לַה׳ כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי, וִויפִיל דַארְפְן מִיר דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מִיר קֶענֶען דָא זַיין אִין דִי צַייט פוּן אַ מִלְחָמָה. ווָאוּ מֶען גֵייט שְׁטֶעלְן מֶענְטְשְׁן אָפּ, מֶען פְרֶעגְט: ׳וָואס גֵייעֶן דִי בְּרֶסְלֶבְ׳עֶר חֲסִידִים טוּן דָאס יָאר? מֶען קֶען יָא פָארְן, אָדֶער נִישְׁט פָארְן קַיין אוּמַאן׳, בְּרֶסְלֶבְ׳עֶר חֲסִידִים טַאנְצְן אַרַיין אִין דִי קְשָׁרֵי

הַמִּלְחָמָה, מֶען קוּקט נִישְׁט אוֹיף גָארְנִישְׁט. ווִי דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב׳, סִימָן מג): "מִי שֶׁלִּבּוֹ חָזָק אֵינוֹ מִתְיָרֵא מִשּׁוּם דָּבָר, וְרָץ לְתוֹךְ קִשְׁרֵי הַמִּלְחָמָה, וּמִתְגַּבֵּר עַל־יְדֵי חֹזֶק וְאֹמֶץ לִבּוֹ", אַז מֶען הָאט אַ שְׁטַארְקֶע הַארְץ הָאט מֶען נִישְׁט מוֹרָא פוּן גָארְנִישְׁט, מֶען לוֹיפְט אַרַיין אִינְמִיטְן דִי מִלְחָמָה, מִיט אַ שְׁטַארְקֵייט אוּן דְרֵייסְקֵייט.

דִי לֶעצְטֶע פָּאר יָאר זֶענֶען גֶעוֶוען שְׁוֶועריקֵייטְן צוּ פָּארְן קַיין אוּמַאן; רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנַת תשפ"א אִיז גֶעוֶוען פַארְשְׁפַּארְט דִי גְרֶענִיץ אַרַיינְצוּקוּמֶען קַיין אוּקְרֵיינָא, רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנַת תשפ"ב הָאט מֶען נָאר גֶעקֶענְט קוּמֶען אוֹיבּ מֶען שְׁטֶעכְט זִיךְ, מֶען נֶעמְט דִי קָארָאנֶע וַואקְסִין, אוּן מֶען הָאט אָנְגֶעשְׁרָאקְן אַז וֶוער עֶס נֶעמְט דִי וַואקְסִין גֵייט שְׁטַארְבְּן, עַד כְּדֵי כַּךְ אַז עֶס זֶענֶען גֶעוֶוען אִינְגֶעלַייט פוּן שְׁטֶעטְל וָואס בֶּאֱמֶת הָאבְּן זֵיי נִישְׁט גֶעוָואלְט נֶעמֶען דִי וַואקְסִין, זֵיי הָאבְּן עֶס אָבֶּער גֶענוּמֶען וַוייל זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעוָואלְט אִיבֶּער בְּלַייבְּן אַלֵיינְס בַּיים לֶעבְּן, אוֹיבּ דִי גַאנְצֶע שְׁטֶעטְל וֶועט שְׁטַארְבְּן... אוֹיךְ הָאט מֶען אָנְגֶעשְׁרָאקְן אַז וֶוער עֶס נֶעמְט דִי וַואקְסִין וֶועט נִישְׁט קֶענֶען הָאבְּן קַיין קִינְדֶער, אָבֶּער אַז דֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעהֵייסְן קוּמֶען קַיין אוּמַאן הָאט זִיךְ יֶעדֶער גֶעשְׁטַאכְן, יֶעדֶער אִיז גֶעקוּמֶען צוּם רֶבִּי'ן.

דִי אַלֶע שְׁוֶועריקֵייטְן זֶענֶען סִימָנִים אַז מִיר שְׁטֵייעֶן שׁוֹין נָאנְט צוּ דִי גְּאוּלָּה, דֶערְפַאר פְּרוּבִּירְט דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם אוֹיף אַלֶע וֶועגְן אָפְּצוּהַאלְטְן דֶעם רֶבִּינְ'ס רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וָואס דֶער רֶבִּי אִיז דֶעמָאלְט יֶעדְן מְתַקֵּן.

דָאס יָאר הָאט יֶעדֶער אֵיינֶער גֶעהַאט מְנִיעוֹת, אֲפִילוּ דִי וָואס הָאבְּן סְתָם אַזוֹי שׁוֹין נִישְׁט קַיין מְנִיעוֹת. מִשְׁפָּחוֹת הָאבְּן זִיךְ צוּזַאמְגֶענוּמֶען אָפְּצוּהַאלְטְן פוּן פָּארְן קַיין אוּמַאן וַוייל עֶס אִיז אַ שַׁעַת מִלְחָמָה, אוּן אוֹיךְ הָאט דִי נְסִיעָה גֶעקָאסְט אַסַאךְ גֶעלְט, אוּן בָּרוּךְ הַשֵּׁם אַז מִיר זֶענֶען דָא בַּיים רֶבִּי'ן.

גֶעוֶוענְלִיךְ וֶוען אִיךְ קוּם צוּם צִיוּן לֵייג אִיךְ אַרָאפּ מַיין פֶּעקְל וְכוּ׳, אוּן אִיךְ הֵייבּ גְלַייךְ אָן צוּ וֵויינֶען, אָבֶּער דָאס יָאר בִּין אִיךְ גֶעוֶוען זֵייעֶר פְּרֵיילִיךְ, אִיךְ הָאבּ גֶעזָאגְט: "שְׁכֹּחַ אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַז דוּ הָאסְט מִיר גֶעבְּרֶענְגְט צוּם רֶבִּי'ן", וַוייל מֶען הָאט גֶעמֵיינְט אַז הַיי יָאר וֶועט מֶען נִישְׁט קֶענֶען קוּמֶען צוּם רֶבִּי'ן צוּלִיבּ דִי מִלְחָמָה.

מֶען קֶען פַארְדֶערבְּטְן אַלֶע שַׁבָּתִים פוּנֶעם יָאר

מִיר שְׁטֵייעֶן יֶעצְט אִין דִי לֶעצְטֶע שַׁבָּת פוּן יָאר. מוֹהֲרָא״שׁ בְּרֶענְגְט אִין אֲשֶׁר בַּנַחַל, מוֹהֲרָא״שׁ פְלֶעגְט עֶס אוֹיךְ חַזֶר׳ן בַּיי דִי דְרָשׁוֹת אִין אוּמַאן אַז אִין דִי לֶעצְטֶע שַׁבָּת קֶען מֶען פַארְרֶעכְטְן אַלֶע שַׁבָּתִים פוּנֶעם יָאר.

ווִי אַזוֹי פַארְדֶערכְט מֶען דֶעם גַאנְצְן יָאר?

דִי עֶרְשְׁטֶע עֵצָה: נֶעם אַרַיין דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אִין זִיךְ! ווָארְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן שְׁטֶעלְט זִיךְ אַלֶעס אָפּ אוֹיבְן אִין הִימְל.

הֵייבּ אָן טְרַאכְטְן ׳דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא׳, ׳דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער דַארְף מִיךְ׳, ׳דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט הֲנָאָה פוּן מִיךְ׳. עֶס אִיז שׁוֹין צַייט אוֹיסְצוּוַואשְׁן דֶעם קָאפּ פוּן דִי אַלְטֶע מַעֲשִׂיּוֹת וָואס מֶען הָאט גֶעהֶערְט אִין דִי יוּנְגֶע יָארְן אַז ׳דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער דַארְף מִיךְ נִישְׁט׳, אוּן ׳דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער דַארְף אוּנְז נִישְׁט׳, אוּן ׳אַמָאלִיגֶע צַייטְן זֶענֶען גֶעוֶוען אִידְן וָואס זֶענֶען גֶעוֶוען וֶוערְד אָבֶּער מִיר זֶענֶען גָארְנִישְׁט וֶוערְד׳.

תְּשׁוּבָה אִיז אַז מֶען נֶעמְט אַרַיין אִין זִיךְ אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער דַארְף מִיךְ יָא, אִיךְ בִּין זֵייעֶר חָשׁוּב בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אַ מוֹרָא׳דִיג נַחַת פוּן מַיין הִיטְן שַׁבָּת, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט מוֹרָא׳דִיג לִיבּ מַיין דַאוֶוענֶען אוּן דָאס בִּיסְל וָואס אִיךְ לֶערְן, אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט זֵייעֶר לִיבּ אַז אִיךְ רֶעד צוּ אִים; וֶוען אִיךְ זָאג אַרוֹיס אַ

וֶוען אַ בָּחוּר׳ל אָדֶער אַ אִינְגֶערְמַאן גֵייט אַבִּיסְל שְׁפַּאצִירְן אוּן רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַזוֹי ווִי מֶען רֶעדְט צוּ אַ חַבֵר, אוּן קֵיינֶער ווֵייסְט נִישְׁט אַז עֶר רֶעדְט יֶעצְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, עֶר זָאגְט: ״אִיךְ דַאנְק דִיךְ אֵייבֶּערְשְׁטֶער״, ״אִיךְ בֶּעט דִיךְ אִיבֶּער אֵייבֶּערְשְׁטֶער״, ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֶעלְף מִיר״, ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ דַארְף אַ שִׁידוּךְ״, ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ דַארְף פַּרְנָסָה״, ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ דַארְף קִינְדֶער״, אָדֶער מַאכְט עֶר זִיךְ אַ חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ: ״טַאטֶע וָואס טוּ אִיךְ דָא? פַארְוָואס דְרֵיי אִיךְ זִיךְ אַרוּם דָא אוֹיף דֶער וֶועלְט אָן אַרַיין כַאפְּן עֶפֶּעס תַּכְלִית? אִיךְ לוֹיף אוּן לוֹיף, אִיךְ ווֵייס נִישְׁט פַארְוָואס אִיךְ בִּין אוֹיפְגֶעשְׁטַאנֶען, אִיךְ ווֵייס נִישְׁט פַארְוָואס אִיךְ לֶעבּ״, - וֶוערְט פוּן דֶעם אַזַא רַעַשׁ אוֹיבְן אִין הִימְל.

מוֹהֲרָא״שׁ הָאט גֶעזָאגְט: עֶס וֶועט נָאךְ קוּמֶען אַ צַייט, וָואס מֶען

װעט אַזוֹי חֲרָטָה האָבְּן פַארְוָואס מֶען הָאט נִישְׁט גֶערֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן. װען מֶען װעט אַרוֹיף קוּמֶען אִין הִימְל װעט מֶען זֶען װי חָשׁוּב עֶס אִיז יֶעדֶע דִיבּוּר וָואס מֶען רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶעמָאלְט װעט מֶען צוּרִיק טְרַאכְטְן ׳אַ שָׁאד, אִיךְ הָאבּ דָאךְ דָאס גֶעקֶענְט טוּן, אִיךְ הָאבּ דָאךְ גֶעקֶענְט רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן!׳

מֶען זֶעט אִין אוּמַאן אַ בְּחִינָה פוּן ׳קִיבּוּץ גָּלֻיּוֹת׳, עֶס קוּמֶען אַלֶע סָארְט מֶענְטְשְׁן, רַבָּנִים, דַיָּנִים, רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת, כּוֹלֵל אִינְגֶעלַייט אוּן בַּעֲלֵי בָּתִּים, יֶעדֶער גֵייט אָנְגֶעטוּן אוֹיף זַיין שְׁטַייגֶער, אַלֶע זָאגְן דֶעם תִּיקּוּן הַכְּלָלִי, דִי צֶען קַאפִּיטְלֶעךְ תְּהִלִּים [קַאפִּיטְל טז, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קלז, קנ], אוּן יֶעדֶער שְׁפִּירְט װי דֶער רֶבִּי אִיז פַאר מִיר, דֶער רֶבִּי אִיז מִיר מְתַקֵּן. דֶער רֶבִּי גֶעבְּט אוּנְז ׳אוֹרוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ׳, דֶער רֶבִּי גֶעבְּט אוּנְז שׁוֹין טוֹעֵם צוּ זַיין אַבִּיסְל וָואס גֵייט זַיין װען מָשִׁיחַ װעט קוּמֶען, װען מָשִׁיחַ װעט קוּמֶען װעט נִישְׁט זַיין נָאר דִי חַבוּרָה, דִי הֵייפֶּעלֶע אִידְן וָואס דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, מָשִׁיחַ װעט אַרַיין בְּרֶענְגֶען אַ לִיכְטִיגְקֵייט אִין דִי גַאנְצֶע װעלְט, אֲפִילוּ פַאר דִי אוּמוֹת הָעוֹלָם, אַז יֶעדֶער אֵיינֶער זָאל אָנְהֵייבְּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, יֶעדֶער זָאל בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, װי דֶער פָּסוּק זָאגְט (יְשַׁעְיָהוּ יא, ט): ״כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת ה׳ כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים״, דִי גַאנְצֶע װעלְט װעט זַיין פַארְנוּמֶען נָאר מִיט רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

שְׁמוּעֶס מִיטְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן װוּ דוּ בִּיסְט, אִינְדֶערְהֵיים, אִין גַאס, בַּיי דִי אַרְבֶּעט, אוּנְטֶערְוֶועגְנְס, אִין בֶּעט, װען דוּ זִיצְט, װען דוּ שְׁטֵייסְט אוּן װען דוּ שְׁפַּאצִירְסְט; עֶפְן דַיין מוֹיל אוּן זָאג אַרוֹיס אַ וָוארְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן: **״הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער הֶעלְף מִיךְ״.**

הַיי יָאר הָאבְּן מִיר גֶעהַאט אַ מַעֲשֶׂה פוּן תְּפִלָּה. מֶען הָאט אָנְגֶעשְׁרָאקְן אַז דָאס יָאר קֶען מֶען גְרִינְגֶער פַארְלִירְן פֶּעקְלֶעךְ אוֹיפְ׳ן װעג קַיין אוּמַאן, וַוייל עֶס אִיז זֵייעֶר אַ לַאנְגֶע נְסִיעָה אוּן מֶען גֵייט פוּן אֵיין מְדִינָה צוּם צְוֵוייטְן, הָאט יֶעדֶער אֵיינֶער גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן מֶען זָאל נִישְׁט פַארְלִירְן קַיין פֶּעקְלֶעךְ, אִיז גֶעשֶׁען אַן אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע זַאךְ אַז אֶפְשָׁר ׳צְוֵוי פֶּעקְלֶעךְ׳ זֶענֶען פַארְלוֹירְן גֶעוָוארְן, אַנְדֶערְשׁ פוּן אַלֶע יָארְן וָואס מֶערֶערֶע מֶענְטְשְׁן פְלֶעגְן פַארְלִירְן זֵייעֶרֶע פֶּעקְלֶעךְ, מֶען הָאט גֶעזֶען דֶער כֹּחַ פוּן תְּפִלָּה, אַז מֶען בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן הֶעלְפְט עֶס. יֶעצְט װעלְן מִיר מַאכְן נָאךְ מַעֲשִׂיּוֹת פוּן תְּפִלָּה מֶען זָאל הָאבְּן גֶעלְט צוּ בַּאצָאלְן וָואס מֶען

הָאט גֶעבָּארְגְט פַאר דִי נְסִיעָה אוּן אוֹיף יוֹם טוֹב.

אִיךְ הָאבּ דָא גֶעטְרָאפְן אֵיינֶעם, דֶערְצֵיילְט עֶר מִיר אַז פַארְיָאר הָאט אִים אֵיינֶער גֶעוִויזְן אַ סְגוּלָה אִין אַ סֵפֶר אַז אִין אַ גֶעוִויסֶע צַייט אִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה קֶען מֶען בֶּעטְן וָואס מֶען וִויל אוּן מֶען גֵייט עֶס בַּאקוּמֶען, עֶר אִיז נָאכְנִישְׁט גֶעוֶוען מְקוּרָב צוּם רֶבִּי'ן הָאט עֶר אוֹיסְגֶענִיצְט דֶעם גֶעלֶעגְנְהֵייט צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן צוּ וֶוערְן רַייךְ, וַוייל ווִילַאנְג אַ מֶענְטְשׁ אִיז נִישְׁט מְקוּרָב צוּם רֶבִּי'ן טְרַאכְט זַיין קָאפּ נָאר פוּן 'גֶעלְט'. אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט טַאקֶע גֶעהָאלְפְן עֶר אִיז גֶעוָוארְן אַ גְרוֹיסֶער עוֹשֶׁר, וִוי אַזוֹי? אִינְמִיטְן יָאר הָאט עֶר גֶעטְרָאפְן דֶעם רֶבִּי'ן, עֶר אִיז מְקוּרָב גֶעוָוארְן צוּם רֶבִּי'ן, דָאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע רַייכְטוּם!

עֶר זָאגְט מִיר: "וָואס וָואלְט אִיךְ גֶעהַאט אַז אִיךְ הָאבּ גֶעלְט? אִיךְ וָואלְט גָארְנִישְׁט גֶעהַאט דֶערְפוּן". עֶר הָאט אָנְגֶעפַאנְגֶען צוּ לֶעבְן, עֶס גֵייט אִים שׁוֹין גָארְנִישְׁט אָן, זַיין שְׁוֶוער הָאט אִים גֶעסְטְרַאשֶׁעט אוֹיבּ עֶר פָארְט קַיין אוּמַאן וִויל עֶר אִים מֶער נִישְׁט קֶענֶען. אָבֶּער עֶר אִיז גֶעוָוארְן רַייךְ, עֶר, זַיין וַוייבּ אוּן זַיינֶע קִינְדֶער הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ לֶעבְּן.

דֶער תַּנָּא זָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ד, מִשְׁנָה ד): "אֵיזֶהוּ עָשִׁיר", וֶוער אִיז אַן עוֹשֶׁר? "הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ", וֶוער עֶס אִיז אַ צוּפְרִידֶענֶער מֶענְטְשׁ! מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן מֶען זָאל זַיין צוּפְרִידְן וַוייל אַ צוּפְרִידֶענֶער מֶענְטְשׁ אִיז אַ גֶעבֶּענְטְשְׁטֶער מֶענְטְשׁ.

וֶוען אַ מֶענְטְשׁ לֶערְנְט דֶעם רֶבִּינְ'ס סְפָרִים, עֶר הֵייבְּט אָן צוּ פָאלְגְן דִי עֵצוֹת פוּן רֶבִּי'ן, פוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן זִיךְ מְחַיֶּה זַיין מִיט דִי נְקוּדוֹת טוֹבוֹת, וֶוערְט אִים גוּט אִין לֶעבְּן, עֶר וֶוערְט צוּפְרִידְן מִיט זִיךְ, מִיט זַיין וַוייבּ אוּן זַיינֶע קִינְדֶער, אַלֶעס אִיז אִים גוּט.

מֶען וֶוערְט אַזוֹי וִוי אַ מֶענְטְשׁ וָואס אִיז פַארְדְרָאגְט אוּן אָנְגֶעטְרִינְקֶען, מֶען שְׁפִּירְט נִישְׁט קַיין צַעַר; דֶער רֶבִּי גֶעבְּט אוּנְז פוּן דִי אוּנְגֶערִישֶׁע וַויין, דִי יַיִן הַמְּשֻׁמָּר, אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן רס): וֶוען מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען, אוּן אַלֶע וֶועלְן בֶּעטְן פוּן מָשִׁיחַ אַבִּיסְל כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה פוּן דִי יַיִן הַמְּשֻׁמָּר, אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן וֶועט מֶען קֶענֶען אוֹיסְנַארְן, מֶען וֶועט זֵיי גֶעבְּן סְתָּם וַויין אוּן מֶען וֶועט זֵיי זָאגְן אַז דָאס אִיז גוּטֶע וַויין, דָאס אִיז דֶער יַיִן הַמְּשֻׁמָּר, אָבֶּער אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ וֶועט מֶען נִישְׁט קֶענֶען פַארְנַארְן וַוייל עֶטְס הָאטְס מִיךְ שׁוֹין טוֹעֵם גֶעוֶוען, עֶטְס הָאטְס שׁוֹין טוֹעֵם גֶעוֶוען פוּן

דִי יַיִן הַמְשֻׁמָּר.

מֶען דַארְף נִישְׁט קַיין חָכְמָה פַארְ'ן רֶבִּינְ'ס סְפָרִים, פַארְקֶערְט, וִוי מֶער חָכְמוֹת מֶען הָאט - אַלְץ שְׁוֶוערֶער אִיז צוּ מְקוּרָב וֶוערְן צוּם רֶבִּי'ן אוּן וִוי מֶער אַ מֶענְטְשׁ אִיז אַ 'תָּם וּמִתַּמָּם עִם תְּמִימִים', עֶר נֶעמְט דֶעם רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, עֶר גֵייט נִישְׁט אַרַיין אִין דִי טִיפְקֵייט פוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, נָאר עֶר רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן פָּשׁוּט, עֶר אִיז זִיךְ מְחַיֶה מִיט זַיינֶע גוּטֶע נְקוּדוֹת וָואס עֶר הָאט אוּן פְרֵיידְט מִיט זַיין אִידִישְׁקֵייט - אַלְץ מֶער קֶען עֶר זִיךְ מְקַרֵב זַיין צוּם רֶבִּי'ן.

עֶס אִיז זֵייעֶר גְרִינְג צוּ וַוארְפְן דֶער שׁוּלְד אוֹיף מֶענְטְשְׁן אַרוּם, 'מַיין טַאטֶע אִיז שׁוּלְדִיג' אוּן 'מַיין מַאמֶע אִיז שׁוּלְדִיג', אוּן 'מַיין וַוייבּ אִיז שׁוּלְדִיג'. ווִילַאנְג אַ מֶענְטְשׁ בַּאשׁוּלְדִיגְט דֶעם אוּן יֶענֶעם אִיז אַ סִימָן אַז עֶר הָאט נָאכְנִישְׁט טוֹעֵם גֶעוֶועזְן דֶעם רֶבִּי'ן, וַוייל וֶוען אַ מֶענְטְשׁ לֶערְנְט דֶעם רֶבִּינְ'ס סְפָרִים גֵייט אַרַיין אִין אִים אַזַא אֱמוּנָה, אַזַא לִיכְטִיגְקֵייט, אַז עֶר הֵייבְּט אָן צוּ זֶען אַז אַלֶעס אִיז אֵייבֶּערְשְׁטֶער, מַיינֶע קִינְדֶער אִיז אֵייבֶּערְשְׁטֶער, מַיין גֶעלְט אִיז אֵייבֶּערְשְׁטֶער, אוּן מַיין דַחְקוּת אִיז אוֹיךְ אֵייבֶּערְשְׁטֶער, עֶס אִיז גָארְנִישְׁט קַיין פֶּערְצוּפַאל, וַוייל וֶוער דְרוּקְט מִיר? - דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער! דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער ווִיל זֶען וואוּ אִיךְ וֶועל לוֹיפְן, אוֹיבּ אִיךְ וֶועל לוֹיפְן צוּ אִים.

דִי צְוֵוייטֶע עֵצָה: בֶּעט אִיבֶּער דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן!

נָאךְ אַן עֵצָה וִוי אַזוֹי צוּ פַארֶערְכְטְן דֶעם גַאנְצְן יָאר; זָאג פַארְ'ן בַּאשֶׁעפֶער: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם זַיי מִיךְ מוֹחֵל, אִיךְ גֵיי שׁוֹין זַיין וואוּיל", "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם קָרְבֵנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ, בְּרֶענְג מִיר צוּרִיק צוּ דִיר, אִיךְ בֶּענְק זִיךְ צוּ דִיר, הֶעלְף מִיךְ, אִיךְ ווִיל זַיין נָאנְט צוּ דִיר".

דִי דְרִיטֶע עֵצָה: דַאנְק דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן!

נָאךְ אַן עֵצָה וִוי אַזוֹי צוּ פַארֶערְכְטְן דֶעם גַאנְצְן יָאר; זַיי פְרֵיילִיךְ, דַאנְק דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. אַ מֶענְטְשׁ כַאפְּט נִישְׁט ווִיפִיל גוּטְס עֶר הָאט אִין לֶעבְּן, עֶר אִיז נָאר פַארְנוּמֶען צוּ טְרַאכְטְן 'דָאס פֶּעלְט מִיר' אוּן 'יֶענְץ פֶּעלְט מִיר', - אִין דִי צַייט וָואס עֶר אִיז אָנְגֶעפִילְט מִיט אַזוֹיפִיל גוּטְס.

זוּךְ אוֹיף גוּטֶע זַאכְן אִין דַיין לֶעבְּן, דוּ אָטֶעמְסְט? דַאנְק דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן! דוּ קֶענְסְט זֶען?

דאנק דעם אייבערשטן! מוהרא"ש פלעגט זאגן ווען מען גייט אין גאס און מען זעט אין די זייט א בלינדער מענטש גיין מיט זיין שטעקן, דאנק דעם אייבערשטן אז דו קענסט יא זען. מוהרא"ש זאגט אז דאס איז די ראשי תיבות פון עשי"ר: ע'ינים, ש'נים, י'דים און ר'גלים, א מענטש כאפט נישט ווי רייך ער איז, דאס אליינס אז מען האט די אברים גאנץ איז מען שוין רייך.

א מענטש פרעגט מיר: "האסט עפעס חיזוק פאר מיר? עס גייט מיר נישט מיט מיין ווייב, מיט מיינע קינדער, מיט מיין פרנסה", זאג איך אים: קודם דאנק דעם אייבערשטן אויף וואס דו האסט יא, דו לעבסט, דו ביסט געזונט! און אז דו וועסט אנפאנגען צו דאנקען דעם אייבערשטן וועסטו זען אז עס וועט זיך דיר עפענען די הימלען, דו וועסט האבן נסים.

דאס איז א סגולה בדוק ומנוסה; ווען א מענטש געוואוינט זיך צו צו דאנקען דעם אייבערשטן, הייבט אן קומען צו אים נסים למעלה מדרך הטבע!

איך בין עס אלץ מסביר מיט א משל ווי אזוי עס גייט צו מיט מענטשן; מוהרא"ש האט אונז אויסגעלערנט א חכמה, ווי מער דו דאנקסט א מענטש - וועסטו פארדינען! צום ביישפיל, א מענטש וואס דאנקט אלץ זיין געשעפטס מאן, איין טאג ווען דער געשעפטס מאן וועט שוין וועלן פארמאכן זיין געשעפט און ער וועט אנקומען און פרעגן אויב ער קען נאך שנעל עפעס קויפן, וועט דער געשעפטס מאן ענטפערן: "יא, קויף שנעל וואס דו דארפסט!"

ווען איך קויף איין אין גראסערי באדאנק איך זיך אלץ פאר'ן בעל הבית, איך זאג אים: "שכח", פרעגט מיר איינער: "וואס באדאנקסטו אים, ער געבט דיר דאס בחנם?" זאג איך אים: "ניין, איך צאל אים, אבער איך דאנק אים פאר'ן עפענען דעם גראסערי, וואס וואלט איך געטון ווען ער מאכט נישט קיין גראסערי? וואו וואלט איך איינגעקויפט עסן?!"

אסאך מאל דארף א מענטש צוקומען צו טובות פון א מקוה איד אז ער זאל אים אריין לאזן נאכ'ן פארשפארן, און געווענליך ווען א מענטש האט א שליסל פון א פלאץ קען ער שוין שרייען... נאכדערצו אז דער מקוה איד כאפט אריין פון יעדן איינעם, מענטשן שטייען און קעמען זיך בארד און רעדן זיך אפ: "די מקוה איז צו הייס", אז ער מאכט עס קעלטער, רעדט מען זיך ווייטער אפ: "די מקוה איז נישט

גֶענוּג הֵייס, מַאךְ עֶס הֵייסֶער", אַ צְוֵוייטֶער רֶעדְט זִיךְ אָפּ: "דִי שׁוּיעֶרְס זֶענֶען צוּ שְׁטֶעכֶעדִיג", אַז עֶר פַארְרֶעכְט עֶס, רֶעדְט מֶען זִיךְ וַוייטֶער אָפּ: "דִי וַואסֶער קוּמְט צוּ שְׁטַייט", אוּן דִי מִקְוֶה אִיז נִישְׁט גֶענוּג זוֹיבֶּער, וְכַדוֹמֶה, עֶס אִיז נִישְׁט מֶעגְלִיךְ צוּ צוּפְרִידְן שְׁטֶעלְן יֶעדְן אֵיינֶעם.

וָואס זָאל דֶער בְּרֶסְלֶב'עֶר חָסִיד – וָואס אִיז מַקְפִּיד יֶעדְן טָאג צוּ גֵיין אִין מִקְוֶה - טוּן? עֶר דַארְף הָאבְּן דִי שֵׂכֶל צוּ וִויסְן אַז וָואס אִיז מִיר אַ חִילוּק צִי דִי מִקְוֶה אִיז גֶענוּג זוֹיבֶּער אָדֶער נִישְׁט, עֶס וֶועט זִיךְ סַיי וִוי גָארְנִישְׁט טוּישְׁן, אוּן אַז אִיךְ וֶועל אִים שְׁטֶעכְן וֶועל אִיךְ גָארְנִישְׁט פַּארְדִינֶען, אִיךְ וֶועל עֶנְדֶערְשׁ צוּגֵיין צוּם מִקְוֶה אִיד אוּן זִיךְ בַּאדַאנְקֶען: "שְׁכֹּחַ, דִי מִקְוֶה אִיז אַזוֹי פֵיין, דִי מִקְוֶה אִיז אַ מְחַיֶה, דִי מִקְוֶה אִיז אַזוֹי גֶעשְׁמַאק". וֶועסְטוּ זֶען וִוי זַיין הַארְץ וֶועט זַיין אָפְּן פַאר דִיר, עֶר וֶועט דִיר זָאגְן: "קֶענְסְט אַרַיין גֵיין אִין מִקְוֶה, אוּן דָא הָאסְטוּ אַ הַאנְטוּךְ!"

וֶוען אִיךְ נֶעם אַ קַאר צוּ פָארְן פוּן אֵיין פְּלַאץ צוּם צְוֵוייטְן זָאג אִיךְ אַלְץ פַארְ'ן דְרֵייוֶוער: "שְׁכֹּחַ", פַארְוָואס? אִיךְ צָאל דָאךְ אִים נַיין דָאלֶער? אָבֶּער עֶס קוּמְט זִיךְ אִים אַ שְׁכֹּחַ פַארְ'ן אוֹיפְהֵייבְּן דֶעם טֶעלֶעפָאוֹן אוּן קוּמֶען מִיר אָפְּנֶעמֶען, אִיךְ הָאבּ דָאךְ גֶערוּפְן אַזוֹיפִיל קָאמְפֶּענִי'ס אוּן קֵיינֶער הָאט נִישְׁט יֶעצְט קַיין קַאר פַאר מִיר, אִיךְ הָאבּ שׁוֹין כִּמְעַט גֶעדַארְפְט אָנְהֵייבְּן צוּ שְׁרֵייעֶן אוֹיף מַיין וַוייבּ: "פַארְוָואס אִיז נִישְׁטָא קַיין קַארְ'ן..." עֶנְדְלִיךְ הָאט אֵיינֶער אוֹיפְגֶעהוֹיבְּן דֶעם טֶעלֶעפָאוֹן אוּן גֶעקוּמֶען מִיר אָפְּנֶעמֶען, קוּמְט זִיךְ אִים אַ שְׁכֹּחַ! נָאכְדֶעם זֶעט מֶען אַן אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע זַאךְ, עֶר עֶפְנְט מִיר דֶעם טִיר פוּן דִי טְרָאנְק אוּן הֶעלְפְט מִיר אַרוֹיס נֶעמֶען דִי פֶּעקְלֶעךְ, פַארְוָואס? וַוייל אִיךְ הָאבּ זִיךְ בַּאדַאנְקְט פַאר אִים.

דָאס אִיז אַ מוֹרָא'דִיגֶע חָכְמָה, אוּן עֶס אַרְבֶּעט וואוּנְדֶערְלִיךְ, אַז מֶען דַאנְקְט קֶען מֶען נָאכְדֶעם אַלֶעס פּוֹעֵל'ן. אַז אַן אַרְבֶּעטֶער ווִיל אַ הֶעכֶערוּנְג אִין גֶעהַאלְט, אָדֶער עֶלְטֶערְן ווִילְן דִי קִינְדֶער זָאלְן צוּזַאמְנֶעמֶען דִי שְׁפִּילְצֵייג, - דַאנְק דֶעם בַּעַל הַבַּיִת, לוֹיבּ אוֹיס דֶעם קִינְד, וֶועט עֶר אַלֶעס טוּן פַאר דִיר.

וֶוען אִיךְ ווִיל מַיינֶע קִינְדֶער זָאלְן צוּזַאמְנֶעמֶען דִי שְׁפִּילְצֵייג רוּף אִיךְ זִיךְ אָן: "מַאמִי, עֶר אִיז אַזוֹי וואוִיל, קוּק וִוי עֶר הֵייבְּט אוֹיף אַלֶע שְׁפִּילְצֵייג", אוּן עֶר הֵייבְּט טַאקֶע אָן צוּ צוּזַאמְנֶעמֶען דִי שְׁפִּילְצֵייג!

אִיךְ הָאבּ לִיבּ אַרַיין צוּ בְּרֶענְגֶען אַ חַיוּת אִין דִי קִינְדֶער פוּן חֵדֶר, וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (שְׁמוֹת א,

יח): "וַתְּחַיֶּיןָ אֶת הַיְלָדִים" (עַיין לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת, אוֹרַח חַיִּים חֵלֶק ב׳, הִלְכוֹת בִּרְכַּת הוֹדָאָה סִימָן ו, אוֹת נח). עֶפְּן אִיךְ אוֹיף דֶער טִיר פוּן אַ כִּתָּה אוּן אִיךְ פְּרֶעג דֶער מְלַמֵּד: "רֶבִּי, דִי קִינְדֶער זֶענֶען וואוּיל?" דִי מְלַמְּדִים וֵוייסְן שׁוֹין צוּ עֶנְטְפֶערְן: "אַזֶעלְכֶע וואוּילֶע קִינְדֶער הָאבּ אִיךְ נָאךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט גֶעהַאט!" אוּן אוֹיבּ עֶר וִויל מִיר עֶפֶּעס מְרַמֵּז זַיין לֵייגְט עֶר צוּ: "דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה זָאל וִויסְן אַז דִי קִינְדֶער זֶענֶען שׁוֹין אַזוֹי דֶערְוַואקְסְן אַז זֵיי וֵוייסְן שׁוֹין וֶוען דֶער רֶבִּי רֶעדְט - רֶעדְט מֶען נִישְׁט אַרַיין", דָאס אִיז פַאר מִיר אַ סִימָן צוּ וִויסְן אַז דָא אִיז דָא אַ אִינְגל וָואס רֶעדְט יָא אַרַיין וֶוען דֶער רֶבִּי רֶעדְט, אָבֶער דֶער מְהַלֵּךְ אַרְבֶּעט אַז דֶער אִינְגְל זָאל אוֹיפְהֶערְן צוּ רֶעדְן.

פְּרוּבִּירְט עֶס אוֹיס אִינְדֶערְהֵיים; עֶס אִיז דָא דִי וֶועג פוּן גֶעבְּן פֶּעטְשׁ אוּן שְׁרֵייעֶן וְכוּ׳, עֶס אִיז אַ שְׁנֶעלֶע וֶועג אָבֶער עֶס הֶעלְפְט נָאר אוֹיפ׳ן מִינוּט, אַז דוּ ווִילְסְט פּוֹעֵל׳ן עֶפֶּעס בַּיי דַיין קִינְד דַארְפְסְטוּ אִים ׳מְחַנֵּךְ זַיין׳, וִוי אַזוֹי? הֵייבּ אִים אוֹיף, גֶעבּ אִים כָּבוֹד, אוּן דַאנְק אִים.

דָאס אַלֶעס אִיז אַ מָשָׁל צְווִישְׁן אֵיין מֶענְטְשׁ מִיטְ׳ן צְוֵוייטְן, בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן אִיז עֶס פִיל מֶער אוּן שְׁטֶערְקֶער, וִוי מֶער מֶען דַאנְקְט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶּער בִּיסְט אַזוֹי גוּט צוּ מִיר", קוּמְט אַרָאפּ מֶער אוּן מֶער גוּטְס.

אַז אֵיינֶער פְּרֶעגְט דִיר: "וָואס הֶערְט זִיךְ?" "וָואס אִיז נֵייעֶס?" "וָואס טוּט זִיךְ אִין אַמֶערִיקָא?" "וָואס טוּט זִיךְ אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל?" - פַארְוָואס עֶנְטְפֶערְסְטוּ גָארְנִישְׁט מִיטְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן?! עֶנְטְפֶער: "בָּרוּךְ הַשֵּׁם", "שְׁכּ״חַ אֵייבֶּערְשְׁטֶער", "דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז אַזוֹי גוּט צוּ מִיר".

מֶענְטְשְׁן וֶועלְן זִיךְ עֶפֶּענֶען דִי אוֹיגְן, מֶענְטְשְׁן וֶועלְן טְרַאכְטְן: ׳וָואס אִיז גֶעשֶׁען מִיט דִיר? הָאסְט עֶפֶּעס אַיינְגֶענוּמֶען הַיינְט...?׳ - עֶנְטְפֶער: "וָואס זָאל אִיךְ דִיר זָאגְן? דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז גוּט צוּ מִיר. אִיךְ הָאבּ אוֹיגְן, אִיךְ הָאבּ אוֹיעֶרְן; אִיךְ בִּין גֶעזוּנְט, מַיין וַוייבּ אוּן מַיינֶע קִינְדֶער זֶענֶען גֶעזוּנְט". אוּן דָאס אִיז דִי גְרֶעסְטֶע הֲפָצָה, אַז מֶען זֶעט וִוי אַ מֶענְטְשׁ לֶעבְּט מִיט אַ פַּאזֶעטִיוְוקֵייט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אַז דוּ דַארְפְסְט גֶעלְט צוּ קֶענֶען בַּאצָאלְן דַיין טִיקֶעט קַיין אוּמַאן, אָדֶער דֶער דָאקְטֶער הָאט דִיךְ אַנְגֶעשְׁרָאקְן אַז דוּ אָדֶער דַיין וַוייבּ אִיז נִישְׁט גֶעזוּנְט הַשֵּׁם יְרַחֵם, הֵייבּ אָן צוּ דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, מִיט וֶועם דוּ רֶעדְסְט זָאג אִים: "דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז אַזוֹי גוּט צוּ מִיר", "דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז אַזוֹי גוּט

צוּ מִיר״, וֶועסְטוּ זֶען ווִי עֶס וֶועט אָנְהֵייבְּן קוּמֶען צוּ דִיר שֶׁפַע אוּן יְשׁוּעוֹת, דָאס אִיז בָּדוּק וּמְנוּסֶה!

פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז מֶען דַארְף אוֹיךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֶעס וָואס מֶען דַארְף, אָבֶּער דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳, סִימָן ב) דִי אִידִישֶׁע גֶעוֶוער אִיז תְּפִלָּה, מָשִׁיחַ וֶועט אַיינְנֶעמֶען דִי וֶועלְט מִיט תְּפִלָּה, מֶען דַארְף אָבֶּער ווִיסְן ווִי אַזוֹי צוּ מִלְחָמָה הַאלְטְן, מֶען דַארְף אַכְטוּנְג גֶעבְּן צוּ הַאלְטְן דֶעם שְׁוֶוערְד גְלַייךְ. זָאגְט דֶער רֶבִּי (שָׁם): ״וּמִי שֶׁזָּכָה לַחֶרֶב הַזֶּה״, וֶוער עֶס אִיז זוֹכֶה צוּ הָאבְּן דֶעם גֶעוֶוער, ״צָרִיךְ לֵידַע אֵיךְ לִלְחֹם עִם הַחֶרֶב״, דַארְף ווִיסְן ווִי אַזוֹי צוּ נוּצְן דֶעם גֶעוֶוער, ״שֶׁלֹּא יַטֶּה אוֹתָהּ לְיָמִין אוֹ לִשְׂמֹאל״, עֶר זָאל נִישְׁט בֵּייגְן דֶעם שְׁוֶוערְד נִישְׁט רֶעכְטְס אוּן נִישְׁט לִינְקְס, נָאר דָאס הַאלְטְן גְרָאד אִינְמִיטְן; מוֹהֲרְנַ״ת אִיז מַסְבִּיר, אַזוֹי ווִי בַּיי אַ מִלְחָמָה וֶוען אֵיינֶער הַאלְט אַ גֶעוֶוער אִין זַיין הַאנְט דַארְף עֶר ווִיסְן ווִי אַזוֹי צוּ מִלְחָמָה הַאלְטְן דֶערְמִיט, אַזוֹי אוֹיךְ וֶוען עֶס קוּמְט צוּ תְּפִלָּה דַארְף מֶען ווִיסְן ווִי אַזוֹי דָאס צוּ נוּצְן, עֶס דַארְף גֵיין פוּן בֵּיידֶע זַייטְן; תּוֹדָה וְהוֹדָאָה צוּזַאמֶען מִיט תְּפִלָּה.

וֶוען אַ מֶענְטְשׁ בַּאשֶׁעפְּטִיגְט זִיךְ נָאר מִיט תְּפִלָּה, קֶען עֶר חַס וְשָׁלוֹם אַרַיין פַאלְן אִין אַ יֵאוּשׁ, ׳קוּק, מַיינֶע מַעֲשִׂיּוֹת פוּן תְּפִילָּה אַרְבֶּעט נִישְׁט, מִן הַסְתַּם אִיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער בְּרוֹגֶז אוֹיף מִיר׳, אָבֶּער אַז עֶר הֵייבְּט אָן מִיט דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, עֶר טְרֶעפְּט דִי גוּטֶע זַאכְן וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפְּט אִים, דָאס אַלֵיינְס עֶפְנְט אוֹיף זַיין הַארְץ צוּ קֶענֶען בֶּעטְן אוֹיף וַוייטֶער! אוֹיךְ בַּאקוּמְט מֶען אַ טְרֵייסְט אוֹיסְצוּוַוארְטְן דִי יְשׁוּעָה, אוּן מֶען פַאלְט נִישְׁט אַרַיין אִין אַ דְחִיקַת הַשָּׁעָה, וָואס דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (בְּרָכוֹת סד.): ״כָּל הַדּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה שָׁעָה דּוֹחַקְתּוֹ״, וֶוער עֶס שְׁטוּפְּט דִי צַייט, עֶר קֶען נִישְׁט אוֹיסְוַוארְטְן זַיין יְשׁוּעָה, וֶוערְט אִינְגַאנְצְן צֶעקְוֶועטְשְׁט.

ווֵיינֶען אִיז אַ זַאךְ וָואס ׳קֶען׳ גֶעשֶׁען, עֶס ׳מוּז׳ נִישְׁט גֶעשֶׁען

מֶען דַארְף נִישְׁט הָאבְּן קַיין חֲלִישׁוּת הַדַּעַת אַז מֶען גֵייט צוּם צִיּוּן אוּן מֶען קֶען נִישְׁט ווֵיינֶען, עֶס עֶפְנְט זִיךְ נִישְׁט דָאס הַארְץ, ווַייל גֶעוֶוועגְלִיךְ דָאס אַלֵיינְס אַז מֶען ווִיל ווֵיינֶען - שְׁטֶערְט מֶען זָאל נִישְׁט קֶענֶען ווֵיינֶען, אַזוֹי זָאגְט דֶער רֶבִּי (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב׳, סִימָן צה); וָואס קוּקְסְטוּ אוֹיף יֶענֶעם?! קוּק נִישְׁט אוֹיף דֶער עֶכְטֶער בְּרֶסְלֶבְ׳עֶר

חָסִיד וָואס וֵויינְט גְלַייךְ וֶוען עֶר הֵייבְּט נָאר זָאגְן (תְּהִלִּים קַאפִּיטְל טז): "מִכְתָּם לְדָוִד", טְרַאכְט נִישְׁט 'פַארְוָואס קֶען אִיךְ נִישְׁט זַיין אַזוֹי וִוי אִים?' - וֵויינֶען אִיז אַ זַאךְ וָואס 'קֶען' גֶעשֶׁען, עֶס 'מוּז' נִישְׁט גֶעשֶׁען.

זַיי זִיךְ מִתְבּוֹדֵד אוֹיף דַיין שְׁטֵייגֶער, אוּן אוֹיבּ דוּ קֶענְסְט נִישְׁט מַאכְן קַיין הִתְבּוֹדְדוּת, הָאט דֶער רֶבִּי אוֹיף דֶעם אוֹיךְ אַן עֵצָה, דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב', סִימָן צו): אוֹיבּ מֶען קֶען נִישְׁט רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן זָאל מֶען זָאגְן דִי וֶוערְטֶער: "**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם**", זָאג אִיבֶּער דִי דְרֵיי וֶוערְטֶער אֲפִילוּ טוֹיזְנְט מָאל: "**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם**". אוּן אוֹיבּ דוּ קֶענְסְט אֲפִילוּ נִישְׁט זָאגְן "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם", זָאגְט דֶער רֶבִּי (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב', סִימָן כה): "אַף־עַל־פִּי־כֵן זֶה בְּעַצְמוֹ טוֹב מְאֹד, דְּהַיְנוּ הַהֲכָנָה שֶׁהוּא מוּכָן וְעוֹמֵד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְחָפֵץ וּמִשְׁתּוֹקֵק לְדַבֵּר, אַךְ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל, זֶה בְּעַצְמוֹ גַּם־כֵּן טוֹב מְאֹד", דָאס אַלֵיינְס אַז מֶען ווִיל אוּן גְלִיסְט צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אִיז אוֹיךְ גוּט. גֵיי צוּם צִיּוּן, זָאג דִי צֶען קַאפִּיטְלֶעךְ תְּהִלִּים, אוּן רֶעד אַפָּאר וֶוערְטֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

נֵייעֶס וַוארְפְט אַרַיין דֶעם מֶענְטְשׁ אִין אוּמְזִיסְטֶע פְּחָדִים

פְרִיעֶר טְרֶעף אִיךְ אַ אִינְגֶערְמַאן, אִיךְ זֶע וִוי עֶר זֶעט אוֹיס דֶערְשְׁרָאקְן צוּם טוֹיט, פְרֶעג אִיךְ אִים: "וָואס גֵייט פָאר?" פְרֶעגְט עֶר מִיר: "רֹאשׁ יְשִׁיבָה עֶס גֵייט טַאקֶע גָארְנִישְׁט זַיין מִיט דִי מִלְחָמָה?" הָאבּ אִיךְ אִים גֶעזָאגְט: "וואו מִלְחָמָה, וָואס מִלְחָמָה, וָואס זֶעסְטוּ?! מַאךְ צוּ דַיין טֶעלֶעפָאוֹן בִּיז דוּ קוּמְסְט אַהֵיים פוּן אוּמַאן, וֶועט נִישְׁט זַיין קַיין מִלְחָמָה!"

פַארְוָואס דַארְפְסְטוּ אַ טֶעלֶעפָאוֹן? עֶס אִיז אַ פָּשׁוּט'עֶ עֶדִיקְשָׁאן (צוּגֶעבִּינְדֶענְקֵייט), וָואס גֵייט דִיךְ אָן אַז אִין לָאנְדָאן אִיז דִי מַלְכָּה גֶעשְׁטָארְבְּן אוּן עֶס אִיז אַרוֹיף דִי פְּרַייז פוּן אוֹיל, אוּן וָואס עֶס טוּט זִיךְ אִין צָפוֹן קַארֵיעָ. וָואס הָאבְּן דִי אַלֶע זַאכְן מִיט דִיר?! דַיין לֶעבְּן אִיז דִיר אַזוֹי בִּיטֶער אַז דוּ מוּזְט אַ גַאנְצְן צַייט טְרַאכְטְן פוּן אַנְדֶערֶע זַאכְן פוּן וָואס צוּ הָאבְּן אַ לֶעבְּן?!

מֵילָא דוּ רֶעדְסְט פוּן נֵייעֶס פוּן דִי מְדִינָה וואו דוּ וואוֹינְסְט, לְמָשָׁל בַּיי אוּנְז אִין בְּרוּקְלִין רֶעדְט מֶען אִין דִי נֵייעֶס אוֹיבּ מֶען וֶועט שׁוֹין קֶענֶען צוּרִיק אָנְהֵייבְּן טְרִינְקֶען קַאוֶוע אִין פָאוּם קָאפְּ'ס, אָדֶער מֶען וֶועט דַארְפְן נוּצְן דִי פַאפִּירֶענֶע קָאפְּ'ס, קֶען מֶען נָאךְ פַארְשְׁטֵיין, וַוייל דִי זַאכְן זֶענֶען

נוֹגֵעַ פַאר דִיר, אָבֶער סְתַּם נַייעֶס אִיז נִישְׁט כְּדַאי צוּ הֶערְן. עֶנְדֶערְשׁ גֵיי אִין בֵּית הַמֶּדְרָשׁ אַבִּיסְל דַאוֶונֶען אוּן לֶערְנֶען. אֲפִילוּ דִי נַייעֶס פוּן דִי מִלְחָמָה צְווִישְׁן רוּסְלַאנְד אוּן אוּקְרֵיינָא אִיז נִישְׁט גוּט צוּ הֶערְן, פוּן חוֹדֶשׁ אֲדָר הֶער אִיךְ אוֹיס וָואס זֵיי זָאגְן כְּדֵי צוּ ווִיסְן אוֹיב מֶען וֶועט קֶענֶען פָארְן צוּם רֶבִּי׳ן אוּן ווִי אַזוֹי צוּ פָארְן, אָבֶער סְתַּם הֶערְן דִי נַייעֶס אִיז נִישְׁט כְּדַאי, עֶס וַוארְפְט אַרַיין דֶעם מֶענְטְשׁ אִין אוּמְזִיסְטֶע פְּחָדִים.

מִיר הָאבְן גֶעעֶפְנְט אִין אַמֶערִיקָא אַ שְׁטֶעטְל; דִי בָּחוּרִים אוּן אִינְגֶעלַייט זָאגְן מִיר אַז עֶס אִיז אַ שְׁטִיקְל פְּרָאבְּלֶעם דָארְט צוּ וואוֹינֶען, ווַייל מֶען הֵייבְט זִיךְ אָן קוּקְן אִין שְׁפִּיגְל. אִין שְׁטָאט - ווִי נָאר דוּ גֵייסְט אַרוֹיס פוּן הוֹיז פַארְגֶעסְטוּ דַיין נָאמֶען... מֶען גֵייט אוּן מֶען קוּמְט, עֶס טוּט זִיךְ נַייעֶס, אָבֶער אִין שְׁטֶעטְל אִיז גָארְנִישְׁט דָא, ווִינְטֶער וֶוערְט שׁוֹין זֶעקְס אַזֵייגֶער נַאכְט אוּן עֶס אִיז מֶער נִישְׁטָא וָואס צוּ טוּן.

אֶפְשָׁר זָאלְסְטוּ אוֹיסְלֶעשְׁן דַיין טֶעלֶעפָאוֹן פַאר אֵיין טָאג? דוּ וֶועסְט זֶען ווִי פְרֵיילִיךְ דוּ וֶוערְסְט, דוּ וֶועסְט אָנְהֵייבְּן צוּ לֶעבְּן. בֶּעט דָאס בַּיים צִיוּן: ״הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל אָפְּלָאזְן דִי נַארִישְׁקֵייטְן, אִיךְ ווִיל אָנְהֵייבְּן צוּ כַאפְּן וֶוער ׳אִיךְ׳ בִּין, אִיךְ זָאל נִישְׁט זַיין פַארְנוּמֶען אַוֶועק צוּ לוֹיפְן צוּ דִי נַייעֶס, הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל אָנְהֵייבְּן לֶעבְּן מִיט שַׁחֲרִית, מִנְחָה אוּן מַעֲרִיב, מִיט מַיין פַּרְנָסָה, מִיט מַיין מִשְׁפָּחָה, מִיט מַיין ווַייבּ אוּן קִינְדֶער, מִיט מַיין חוּמָשׁ, מִשְׁנָיוֹת אוּן גְמָרָא״.

וָואס קֶען אִיךְ טוּן פַאר הֲפָצָה?

יֶעדֶער דַארְף טְרַאכְטְן: ׳וָואס קֶען אִיךְ טוּן פַאר הֲפָצָה אַז נָאךְ אַ אִיד זָאל ווִיסְן פוּן דִי זִיסֶע לֶעבְּן, אוּן נָאךְ אַ אִיד זָאל קֶענֶען קוּמֶען צוּם רֶבִּי׳ן, פַארְוָואס זָאל נָאר אִיךְ ווִיסְן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז מִיט מִיר אוּן מֶען קֶען לֶערְנֶען אוּן דַאוֶונֶען אָן קַיין לַחַץ, לָאמִיר דָאס אַרַיין בְּרֶענְגֶען אִין דִי גַאנְצֶע וֶועלְט׳.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן דֶער רֶבִּי זָאל מְתַקֵּן זַיין אוּנְזֶער נֶפֶשׁ רוּחַ אוּן נְשָׁמָה, אוּן מִיר זָאלְן פּוֹעֵלְ׳ן אַ גוּט יָאר אוּן אַ זִיס יָאר, אָמֵן.

דִּבְרוֹת קוֹדֶשׁ וָואס מִיר הָאבְּן גֶעהַאט דִּי זְכִיָּה צוּ הֶערְן פוּנֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א, שַׁבָּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת נִצָּבִים, שְׁנַת תשפ"ב לִפְרָט קָטָן, אִין עִיר הַקוֹדֶשׁ אוּמַאן יע"א, בַּיי סְעוּדָה שְׁלִישִׁית.

אֵיידֶער דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן דֶעם שִׁיעוּר הָאט מֶען גֶעזוּנְגֶען דֶעם נִיגוּן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָאבּ שׁוֹין רַחְמָנוּת אוֹיף מִיר".

אִינְמִיטְן דֶעם שִׁיעוּר הָאט זִיךְ דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א אָנְגֶערוּפְן צוּ דִי קִינְדֶער: "קִינְדֶער, זִיצְט שֵׁיין פַּאר אַפָּאר מִינוּט, מֶען גֵייט נִישְׁט רֶעדְן לַאנְג; אִיר וֶועט הֶערְן שֵׁיינֶע זַאכְן ווִי אַזוֹי אִיר וֶועט קֶענֶען אוֹיסְוַואקְסְן גְרוֹיסֶע צַדִּיקִים".

דֶעם רֶבִּינְ'ס רֹאשׁ הַשָּׁנָה

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן: שְׁכֹּחַ הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער אַז מִיר הָאבְּן זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ צֶעבְּרֶעכְן אַלֶע מְנִיעוֹת, אוּן טוּן דִי ווִילְן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, צוּ קוּמֶען קַיין אוּמַאן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה. דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן תג) אַלֶע דַארְפְן קוּמֶען צוּ אִים אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה. עֶס אִיז גֶעוֶוען בִּיטֶער שְׁוֶוער פַאר יֶעדְן אֵיינֶעם, אוּן חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַז מִיר זֶענֶען דָא.

דִי וֶועלְט פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט, 'וָואס?! הֵיי יָאר פָארְט מֶען אוֹיף קַיין אוּמַאן, עֶס אִיז דָאךְ אִינְמִיטְן אַ מִלְחָמָה?!' - גֵיי זַיי מַסְבִּיר פַאר מֶענְטְשְׁן דָאס לִיבְּשַׁאפְט וָואס מִיר הָאבְּן צוּם רֶבִּי'ן! דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט: "אִיךְ הָאבּ דְרֵיי כִּיתּוֹת פוּן מֶענְטְשְׁן וָואס קוּמֶען צוּ מִיר, אֵיין כִּתָּה וָואס הָאבְּן לִיבּ מַיין תּוֹרָה, אֵיין כִּתָּה וָואס קוּמֶען עֶסְן קוּילִיטְשׁ אוּן אַ דְרִיטֶע כִּתָּה וָואס זֶענֶען אַיינְגֶעקְרִיצְט אִין הָאֶרֶץ", - דָאס גֵייט אוֹיף בֵּיידֶע וֶועגְן, סַיי 'אִיךְ בִּין אַיינְגֶעקְרִיצְט בַּיי זֵיי אִין הָאֶרֶץ', אוּן סַיי 'זֵיי זֶענֶען אַיינְגֶעקְרִיצְט בַּיי מִיר אִין הָאֶרֶץ'. דֶערְפַאר, אַז מִיר הָאבְּן זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ קוּמֶען צוּם רֶבִּי'ן, אִיז עֶס נִישְׁט פָּשׁוּט, מֶען דַארְף זַיין זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ.

מִיר שְׁטֵייעֶן יֶעצְט אִין דִי לֶעצְטֶע פָּאר שָׁעָה פוּן שְׁנַת תשפ"ב, מִיר גְרֵייטְן זִיךְ אַרַיין צוּ גֵיין אִין אַ נַייעֶ יָאר, לָאמִיר זִיךְ אַבִּיסְל צַאמְנֶעמֶען אוּן מַאכְן אוּנְזֶערֶע חֶשְׁבּוֹנוֹת צוּ וָואס אַ מֶענְטְשׁ קֶען זוֹכֶה זַיין אוֹיבּ עֶר פָּאלְגְט דֶעם רֶבִּי'ן.

מִיטְ'ן דֶרֶךְ הַלִּימוּד קֶען מֶען לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג

דֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן אַ וֶועג צוּ לֶערְנֶען (כַּמְבוֹאָר בְּשִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן עו), אֲפִילוּ אֵיינֶער פַארְשְׁטֵייט נִישְׁט קַיין לֶערְנֶען, עֶר הָאט נִישְׁט קַיין גֶעדוּלְד צוּ לֶערְנֶען, עֶר הָאט נִישְׁט קַיין חַבְרוּתָא, מִיט אַלֶע מִינֵי תֵּירוּצִים וָואס אִיז נָאר דָא, - וֶוען אִיךְ גֶעוֶוען אִין יְשִׁיבָה פְלֶעגְט מֶען גֶעבְּן סוֹף וָואךְ אַ בְּחִינָה בִּכְתָב, [בַּיי אוּנְז אִין בְּרֶסְלֶב מַאכְט מֶען אוֹיךְ בְּחִינוֹת, אָבֶער אָן פַּחַד, אוֹיב מֶען עֶנְטְפֶערְט נִישְׁט רִיכְטִיג אִיז גָארְנִישְׁט, בַּיי אוּנְז פַארְלֵייגְט מֶען זִיךְ בְּעִיקָר אַרַיין צוּ לֵייגְן אִין דִי תַּלְמִידִים אַ פְרֵיילִיכְקֵייט אוּן לִיבְּשַׁאפְט צוּ דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה], פְלֶעגְן מִיר יֶעדֶע וָואךְ הָאבְּן אַן אַנְדֶערֶע תֵּירוּץ פַארְוָואס נִישְׁט צוּ דַארְפְן קֶענֶען דִי תְּשׁוּבוֹת, אוּן עֶס אִיז בֶּאֱמֶת גֶעוֶוען גוּטֶע תֵּירוּצִים, ווִי אִיךְ הָאבּ גֶעהַאט אַ חֲתוּנָה, אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען שְׁפֶּעט, אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעהַאט קַיין חַבְרוּתָא; וֶוער רֶעדְט נָאךְ בַּיי חֲזָרָה הָאט מֶען שׁוֹין בִּכְלַל נִישְׁט גֶעדַארְפְט קֶענֶען, ווייל אוֹיבּ אִיךְ הָאבּ גֶעפֶעלְט בַּיים פָארְלֶערְנֶען הָאבּ אִיךְ דָאךְ נִישְׁט וָואס צוּ חַזֶר'ן... מַיין מַגִּיד שִׁיעוּר פְלֶעגְט זָאגְן: "שַׁעֲרֵי תֵּירוּצִים לֹא נִנְעֲלוּ"... - קוּמְט אָבֶער דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אוּן לֵייגְט אַלֶע תֵּירוּצִים אִין דֶער זַייט, דֶער רֶבִּי זָאגְט: נֶעם אַ מִשְׁנָיוֹת, נֶעם אַ גְמָרָא, אוּן הֵייבּ אָן זָאגְן דִי וֶוערְטֶער, אָן קַיין פַארְשְׁטַאנְד, אָן קַיין טַעַם, אָן קַיין רַאם, אוּן אֲפִילוּ אָן קַיין עִבְרִי.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן יט): אוֹיבּ אַ מֶענְטְשׁ וֶועט זִיךְ מַאכְן אַ קְבִיעוּת צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג "כַּךְ וְכַךְ" וֶועט עֶר וֶוערְן אַ גְרוֹיסֶער צַדִּיק. אֲפִילוּ אַ מֶענְטְשׁ וָואס אִיז זֵייעֶר וַוייט פוּן קְדוּשָׁה, עֶר טוּט עֲבֵירוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן אוּן עֶר אִיז שׁוֹין אַרָאפּ גֶעפַאלְן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית, אִין אַמֶערִיקֶע רוּפְט מֶען עֶס: 'עֶר אִיז עֶדִיקְטֶעד (צוּגֶעבִּינְדְן) צוּ עֲבֵירוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן', מֶען טְרָאגְט אִים שׁוֹין פוּן אֵיין טֶערֶעפִּי צוּם צְוֵוייטְן טֶערֶעפִּי, פוּן אֵיין חָכָם, פוּן אֵיין חֶעלֶעמֶער גוֹלָם צוּם צְוֵוייטְן, זָאגְט דֶער רֶבִּי (שָׁם): "אַף עַל פִּי כֵן, הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל כָּךְ, עַד שֶׁיְּכוֹלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁרְגִילִין בָּהֶם חַס וְשָׁלוֹם, וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֹק קָבוּעַ וְחִיּוּב חָזָק לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם כָּךְ וְכָךְ, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּוַדַּאי יִזְכּוּ לָצֵאת מִמְּצוּדָתָם הָרָעָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד", אוֹיבּ וֶועט עֶר זִיךְ מַאכְן אַ קְבִיעוּת צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג "כַּךְ וְכַךְ" וֶועט עֶר סוֹף כָּל סוֹף אַרוֹיס גֵיין פוּן זַיין בְּלָאטֶע, ווייל דִי כֹּחַ פוּן תּוֹרָה אִיז אַזוֹי גְרוֹיס

אַז עֶס נֶעמְט אַרוֹיס דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן זַיין שְׁלֶעכְטְס.

דָאס גֵייט נָאר אוֹיב מֶען לֶערְנְט מִיטְ׳ן רֶבִּינְ׳ס סֵדֶר דֶרֶךְ הַלִימוּד, מֶען לֶערְנְט בְּגִירְסָא, אֲפִילוּ אָן פַארְשְׁטַאנְד, וַוייל אוֹיב מֶען לֶערְנְט נָאר וֶוען מֶען פַארְשְׁטֵייט, אִיז דָא אַסַאךְ טֶעג וָואס מֶען קֶען נִישְׁט לֶערְנֶען, אֵיין טָאג קֶען דֶער חַבְרוּתָא נִישְׁט קוּמֶען, אֵיין טָאג אִיז מֶען נִישְׁט אוֹיסְגֶערוּט, אֵיין טָאג אִיז מֶען אוּנְטֶערְוֶועגְנְס. הֵיי יָאר זֶענֶען אֲפִילוּ דִי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל׳דִיגֶע אִידְן גֶעפָארְן כִּמְעַט דִי זֶעלְבֶּע לַאנְגֶע נְסִיעָה קַיין אוּמַאן וְוִי מִיר אִידְן פוּן אַמֶעריקֶע, זֵיי הָאבְּן זִיךְ אוֹיךְ גֶעדַארְפְט שְׁלֶעפְּן פוּן אֵיין מְדִינָה צוּם צְוֵוייטְן. וואוּ קֶען מֶען אִין אַזֶעלְכֶע טֶעג לֶערְנֶען גֶעהֶערִיג מִיטְ׳ן גַאנְצְן פַארְשְׁטַאנְד?! אָבֶּער מִיטְ׳ן דֶרֶךְ הַלִימוּד קֶען מֶען לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אָן אוֹיסְנַאם, קֶענְסְט זִיצְן אוֹיפְ׳ן בָּאס, אוֹיפְ׳ן בַּאן אוּן גוֹרֵס זַיין פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת.

דוּ גֵייסְט וֶוערְן אַ גֶעזוּנְטֶער מֶענְטְשׁ

אִין יְשִׁיבוֹת מַאכְט מֶען לֵיצָנוּת פוּן בָּחוּרִים, מֶען שִׁיקְט יֶעדְן בָּחוּר צוּ הִילְף, אוּן בֶּאֱמֶת אִיז טַאקֶע דָא פְּרָאבְּלֶעמֶען; אִיךְ דַאנְק דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז אִיךְ בִּין גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן אַפָּאר יָאר פְּרִיעֶר, וַוייל מַיינֶע מַגִידֵי שִׁיעוּר הָאט זִיךְ נִישְׁט גֶעקֶענְט אַן עֵצָה גֶעבְּן מִיט מִיר, וֶוען אִיךְ וָואלְט גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן אַפָּאר יָאר שְׁפֶּעטֶער וָואלְט מֶען מִיר זִיכֶער גֶעטְרָאגְן צוּ אַלֶע טֶערֶעפִּי׳ס. דֶעמָאלְט אִיז עֶס נָאכְנִישְׁט גֶעוֶוען, אַז אַ קִינְד הָאט נִישְׁט גֶעהַאלְטְן בַּיים לֶערְנֶען הָאט מֶען זִיךְ גֶעדַארְפְט אַן עֵצָה גֶעבְּן מִיט אִים, מֶען הָאט נִישְׁט גֶעקֶענְט זָאגְן ״דֶער קִינְד הָאט אַ פְּרָאבְּלֶעם״, אוֹיסֶער אוֹיב עֶר אִיז גֶעוֶוען אִינְגַאנְצְן נִישְׁט גֶעזוּנְט – הָאט מֶען אִים גֶעטְרָאגְן צוּ הִילְף, אוּן פַאר פֶערְצִיג יָאר צוּרִיק אִיז דָאס אוֹיךְ נִישְׁט גֶעוֶוען, אַלֶע נִישְׁט גֶעזוּנְטֶע קִינְדֶער הָאבְּן גֶעלֶערְנְט צוּזַאמֶען מִיט יֶעדְן. הַיינְט אִיז אַ וֶועלְט וָואס יֶעדֶער הָאט אַ נָאמֶען פוּן אַ פְּרָאבְּלֶעם, אֵיינֶער הָאט א״ו ס״י ד״י, אַ צְוֵוייטֶער הָאט עֶ״י ד״י עֶ״טְשׁ ד״י, אִיךְ קֶען נִישְׁט אַלֶע נֶעמֶען פוּן עֶ״י בִּ״י סִ״י׳ס וָואס מֶענְטְשְׁן הָאבְּן.

הֶערְט אַן עֵצָה וָואס מוֹהֲרָא״שׁ זָאגְט, וָואס דֶער רֶבִּי גֶעבְּט, מֶען דַארְף שׁוֹין נִישְׁט אוֹיסְגֶעבְּן טוֹיזְנְטֶער דָאלַארְן פַאר טֶערֶעפִּי, נֶעם אַ מִשְׁנַיוֹת אוּן הֵייבּ אָן זָאגְן מִשְׁנַיוֹת, דוּ גֵייסְט וֶוערְן אַ גֶעזוּנְטֶער מֶענְטְשׁ אוּן דוּ גֵייסְט וֶוערְן אַ צַדִיק!

גְלֵייבּ אִין רֶבִּי'ן, עֶס הֶעלְפְט נִישְׁט אִין אֵיין טָאג, עֶס הֶעלְפְט נִישְׁט אִין אֵיין וָואךְ און אִין אֵיין חוֹדֶשׁ, אָבֶּער דֶער רֶבִּי זָאגְט צוּ דוּ גֵייסְט וֶוערְן גֶעזוּנְט און דוּ גֵייסְט וֶוערְן אַ צַדִיק!

אַז דַיין קִינְד הָאט אַ פְּרָאבְּלֶעם, עֶר הָאט פְּחָדִים און קֶען נִישְׁט אַיינְשְׁלָאפְן, גֶעבּ אִים צוּ זָאגְן אַבִּיסְל תּוֹרָה, אַלֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען וֶועל אַוֶועק גֵיין, תּוֹרָה הֵיילְט אוֹיס אַ מֶענְטְשׁ.

פָּאלְג דֶעם דָאקְטֶער

אַז מִיר זֶענֶען גֶעקוּמֶען צוּם רֶבִּי'ן לָאמִיר פָּאלְגְן דֶעם רֶבִּי'ן, לָאמִיר זִיךְ מַאכְן אַ פְרִישֶׁע קַבָּלָה, לָאמִיר נֶעמֶען דֶעם רֶבִּינְ'ס טֶערֶעפִּי, דֶעם רֶבִּינְ'ס טְרִיטְמֶענְטְס (טִפּוּלִים). 'אִיךְ גֵיי יֶעדְן טָאג נֶעמֶען אַ מִשְׁנַיוֹת', אַז מֶען קֶען זָאגְן 'אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת' אִיז זִיכֶער גוּט, דָאס אִיז אַ זַאךְ וָואס יֶעדֶער קֶען בַּאוַוייזְן, מֶען קֶען עֶס אָנְקוּקְן וִוי מֶען הָאט מִיר אַיינְגֶערֶעדְט אַ נַארִישְׁקֵייט, 'אִיךְ קֶען נִישְׁט זָאגְן אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת', אָבֶּער עֶס אִיז נִישְׁט רִיכְטִיג, "עֶס אִיז בְּוַדַאי יָא דָא!" (לְשׁוֹן רַבֵּינוּ בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה א'), מֶען קֶען עֶס יָא בַּאוַוייזְן!

אֲפִילוּ אֵיינֶער וָואס זָאגְט 'אִיךְ קֶען נִישְׁט לֶערְנֶען אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת', - זָאג כָאטְשׁ אֵיין פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת, צְוֵויי פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, און אֵיין בְּלַאט גְמָרָא, דַארְפְסְט נִישְׁט פַארְשְׁטֵיין, זָאג בְּלוֹיז דִי וֶוערְטֶער, מִיט דִי צַייט וֶועסְטוּ וֶוערְן אַ צַדִיק! [בָּרַבִּים פְלֶעגְט נִישְׁט מוֹהֲרָא"שׁ רֶעדְן פוּן אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, עֶר הָאט גֶערֶעדְט נָאר פוּן אֵיין פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת, פוּן צְוֵויי פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוֹיסֶער וֶוען מוֹהֲרָא"שׁ הָאט גֶערֶעדְט אִין יְשִׁיבָה צוּ דִי בָּחוּרִים פְלֶעגְט עֶר יָא רֶעדְן אַז אַ בָּחוּר זָאל זָאגְן אַכְצְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת].

'אָבֶּער אִיךְ בִּין צוּגֶעבִּינְדְן צוּ שְׁלֶעכְטֶע זַאכְן, וִוי אַזוֹי קֶען מִיר דִי תּוֹרָה הֵיילְן?!' - דוּ פַארְשְׁטֵייסְט טַאקֶע נִישְׁט וִוי אַזוֹי דִי תּוֹרָה וֶועט דִיךְ אוֹיסְהֵיילְן אָבֶּער פָאלְג דֶעם דָאקְטֶער, פָאלְג דֶעם רֶבִּי'ן, זָאג 'מִשְׁנַיוֹת און גְמָרָא' וֶועסְטוּ זֶען וָואס דִי תּוֹרָה וֶועט מַאכְן מִיט דִיר.

מִיר הָאבְּן אַ גְרוֹיסֶע תּוֹרָה, מוֹהֲרָא"שׁ הָאט אַוֶועק גֶעשְׁטֶעלְט מֶען זָאל לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג פוּפְצְן שִׁיעוּרִים און אוֹיךְ אַלֶע סִפְרֵי רַבֵּינוּ, אָבֶּער דִי צְוֵויי לִימוּדִים זֶענֶען אַן עִיקָר, מִשְׁנַיוֹת און גְמָרָא. דִי אִיבְּרִיגֶע לִימוּדִים וֶועט שׁוֹין יֶעדֶער אֵיינֶער אַלֵיינְס אָנְקוּמֶען צוּ וָואס עֶר דַארְף אָנְקוּמֶען, אָבֶּער אָנְהֵייבְּן הֵייבְּט מֶען

אָן מִיט 'מִשְׁנַיוֹת און גְמָרָא', דָאס טוּישְׁט אַ מֶענְטְשׁ אִינְגַאנְצְן!

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט דֶערְבֵּיי גֶעזוּנְגֶען דֶעם נִיגוּן (פוּן הָאַדְמוֹ"ר מִשְׁטֶעפִּינֶעשְׁט זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה)

"תּוֹרָה תּוֹרָה תּוֹרָה תּוֹרָה תּוֹרָה, תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. תּוֹרָה תּוֹרָה תּוֹרָה תּוֹרָה תּוֹרָה, תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. אַבַּיֵי וְרָבָא, אַבַּיֵי וְרָבָא אַבַּיֵי וְרָבָא, קַדִּישָׁא. אַבַּיֵי וְרָבָא, אַבַּיֵי וְרָבָא אַבַּיֵי וְרָבָא, קַדִּישָׁא".

וָואס אִיז אַ בְּרֶסְלֶבְ'עֶר חָסִיד?

אִיךְ וֶועל אַייךְ דֶערְצֵיילְן אַ שֵׁיינֶע זַאךְ וָואס אִיךְ הָאבּ מִיט גֶעהַאלְטְן בַּיי מוֹהֲרָא"שׁ, אִיךְ דֶערְצֵייל עֶס אַסַאךְ מָאל, וַוייל דִי מַעֲשֶׂה אִיז בַּיי מִיר מוֹרָא'דִיגֶע חָשׁוּב. עֶס אִיז גֶעוֶוען בַּיי אַ לְחַיִּים פוּן אַ שִׁידוּךְ שְׁלִיסְן פוּן אַ טָאכְטֶער פוּן אֵיינֶער פוּן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, בַּיי דִי לְחַיִּים הָאט זִיךְ דֶער שַׁדְכָן אָנְגֶערוּפְן צוּ מוֹהֲרָא"שׁ: "דֶער חָתָן אִיז אַ בְּרֶסְלֶבְ'עֶר, עֶר פָּארְט קַיין אוּמַאן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה!" מוֹהֲרָא"שׁ אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען צוּפְרִידְן פוּן דֶעם, מוֹהֲרָא"שׁ הָאט זִיךְ אָנְגֶערוּפְן: "מֶען וֶוערְט נִישְׁט אַ בְּרֶסְלֶבְ'עֶר דוּרְךְ פָּארְן קַיין אוּמַאן! אִין אוּמַאן דַארְפְן אַלֶע אִידְן זַיין". - וֶוען נִישְׁט דִי רֶבִּי'ס, דִי מְפֻרְסָמִים, וָואס הָאבְּן מוֹרָא אַז זֵיי וֶועלְן בְּלַייבְּן אָן מִנְיָן און דֶערִיבֶּער הַאלְטְן זֵיי צוּרִיק זֵייעֶרֶע מֶענְטְשְׁן פוּן פָּארְן קַיין אוּמַאן, וָואלְט שׁוֹין גַאנְץ כְּלַל יִשְׂרָאֵל גֶעוֶוען אִין אוּמַאן, אוּמַאן הָאט גָארְנִישְׁט מִיט בְּרֶסְלֶב, יֶעדֶער אֵיינֶער דַארְף אַ תִּיקוּן, דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן תה) אַלֶע דַארְפְן קוּמֶען צוּ מִיר אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, "לֹא מִבָּעֲיָא אַתֶּם כֻּלְּכֶם בְּוַדַּאי תְּלוּיִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי", נִישְׁט נָאר אִיר - מַיינֶע תַּלְמִידִים זֶענְט אָנְגֶעהָאנְגֶען אִין מַיין רֹאשׁ הַשָּׁנָה, "אֶלָּא אֲפִילוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ תָּלוּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי", נָאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט שְׁטֵייט אוֹיף מַיין רֹאשׁ הַשָּׁנָה. - "וָואס דֶען אִיז אַ בְּרֶסְלֶבְ'עֶר חָסִיד? וֶוער עֶס לֶערְנְט יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל חוּמָשׁ, אַבִּיסְל מִשְׁנַיוֹת און אַבִּיסְל גְמָרָא!"

בְּרֶסְלֶבְ'עֶר חֲסִידִים; הֶערְט נַייעֶ וֶוערְטֶער, וָואס אִיז בְּרֶסְלֶב? 'בְּרֶסְלֶב' אִיז נִישְׁט אַ גֶעוִויסֶע וֶועג פוּן זִיךְ שָׁאקְלֶען, אַ גֶעוִויסֶע וֶועג פוּן זִיךְ אוֹיפְהֵייבְּן דֶעם קָאפּ בַּיים דַאוֶונֶען; בְּרֶסְלֶב אִיז נֶעמֶען אַ מִשְׁנַיוֹת און זָאגְן אַ פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת!

אַי אַי פְּרָאסְטִיק!

אֵיינֶער פְרֶעגְט מִיר אַמָאל: אִיךְ הֶער אוֹיס דַיינֶע דְרָשׁוֹת, אִיךְ הָאבּ הֲנָאָה דֶערְפוּן, אֵיין זַאךְ פַארְשְׁטֵיי אִיךְ אָבֶער נִישְׁט, פַּארְוָואס הַאלְטְסְטוּ דַיינֶע מֶענְטְשְׁן אַזוֹי פְּלַאטְשִׁיק, פַּארְוָואס לָאזְטוּ זֵיי נִישְׁט וֶוערְן אַבִּיסְל הֶעכֶער, דוּ רֶעדְסְט פוּן אַזֶעלְכֶע בֶּעבִּי'שֶׁע זַאכְן, פוּן זָאגְן מִשְׁנַיוֹת, זָאגְן גְמָרָא אוּן רֶעדְן שַׁיין צוּ דִי וַוייבּ, עֶס אִיז צוּ פָּשׁוּט'עֶ זַאכְן... - בָּרוּךְ הַשֵּׁם אַז מִיר זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען צוּ אַ גוּטֶע פְּלַאץ וואוּ מֶען רֶעדְט פוּן פָּשׁוּט'עֶ זַאכְן!

רֶבִּי נָתָן דֶערְצֵיילְט (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן קנד): "שֶׁעִקַּר מַה שֶּׁהִגִּיעַ לְמַדְרֵגָתוֹ, הוּא רַק עַל יְדֵי עִנְיַן 'פְּרָאסְטִיק'", דֶער רֶבִּי אִיז צוּגֶעקוּמֶען צוּ זַיינֶע גְרוֹיסֶע מַדְרֵיגוֹת נָאר וַוייל עֶר הָאט זִיךְ גֶעפִירְט בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, עֶר הָאט זִיךְ גֶעפִירְט ווִי אַ פְּרָאסְטַאק, "שֶׁהָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה וּמֵשִׂיחַ הַרְבֵּה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ", עֶר הָאט אַסַאךְ גֶעשְׁמוּעֶסְט אוּן גֶערֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, "וְאָמַר תְּהִלִּים הַרְבֵּה בִּפְשִׁיטוּת", אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט אַסַאךְ תְּהִלִּים, "וְעַל יְדֵי זֶה דַּיְקָא הִגִּיעַ לְמַה שֶּׁהִגִּיעַ", אוּן נָאר אַזוֹי הָאט עֶר זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ וָואס עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען. דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט: "אַי אַי פְּרָאסְטִיק", עֶר הָאט זִיךְ גֶעבֶּענְקְט צוּ דִי גְרוֹיסֶע עֲבוֹדָה פוּן דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן פָּשׁוּט. "גַּם אָמַר", נָאךְ הָאט דֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט, "שֶׁדִּבֵּר עִם כַּמָּה צַדִּיקִים גְּדוֹלִים", עֶר הָאט גֶערֶעדְט מִיט אַסַאךְ גְרוֹיסֶע צַדִּיקִים, "וְאָמְרוּ גַּם כֵּן", זֵיי הָאבְּן אִים אוֹיךְ גֶעזָאגְט דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ, "שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמַדְרֵגָתָם", זֵיי זֶענֶען נִישְׁט צוּגֶעקוּמֶען צוּ זֵייעֶרֶע מַדְרֵיגוֹת, "כִּי אִם עַל יְדֵי עִנְיָן פְּרָאסְטִיק", נָאר דוּרְךְ זִיךְ פִירְן ווִי אַ פְּרָאסְטַאק, פָּשׁוּט, "שֶׁעָסְקוּ בַּעֲבוֹדָתָם בִּפְשִׁיטוּת גָּמוּר בְּהִתְבּוֹדְדוּת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ", זֵיי הָאבְּן אַסַאךְ גֶערֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן פָּשׁוּט'עֶרְהֵייט, אוּן אַסַאךְ גֶעשְׁמוּעֶסְט מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, "וְעַל יְדֵי זֶה הִגִּיעוּ לְמַה שֶּׁהִגִּיעוּ, אַשְׁרֵי לָהֶם", אוּן נָאר אַזוֹי זֶענֶען זֵיי צוּגֶעקוּמֶען צוּ וָואס זֵיי זֶענֶען צוּגֶעקוּמֶען, וואוּיל אִיז זֵיי.

מֶענְטְשְׁן זוּכְן אַ פְּלַאץ וָואס זֶעט אוֹיס דֶערְהוֹיבְּן, אַז מֶען זֶעט אַ אִיד גֵייט אַיינְגֶעבּוֹיגְן, אוּן דִי קָאפּ פַאלְט אִים אוֹיף דִי זַייט וְכוּ', טְרַאכְט מֶען: 'אָה, דָאס אִיז אַ גְרוֹיסֶער עֶרְלִיכֶער אִיד!' - מוֹהֲרָא"שׁ זָאגְט, דֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז מְגַלֶּה גֶעוֶוען אַז דָאס אִיז בִּכְלַל נִישְׁט קַיין עֲנָוָה, דָאס אִיז חֲנוּפָה, דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א', סִימָן קצז): "כִּי

בְּוַדַּאי אֵין זֶה מַעֲלַת הָעֲנָוָה לְהַרְאוֹת עַצְמוֹ בִּכְפִיפַת רֹאשׁ בְּדֶרֶךְ שְׁטוּת כְּאִלּוּ הוּא עָנָו, כִּי זֶה עֲנָוָה פְּסוּלָה, וְעִקַּר הָעֲנָוָה כְּשֶׁהִיא בְּחָכְמָה", נִישְׁט דָאס אִיז עֲנָוָה צוּ גֵיין מִיט אַן אַיינְגֶעבּוֹיגֶענֶעם קָאפּ, עֲנָוָה אִיז בְּדַעַת, מֶען קֶען גֵיין מִיט אַ גְרָאדֶע אוֹיפְגֶעהוֹיבֶּענֶע קָאפּ אוּן זַיין בַּיי זִיךְ צֶעבְּרָאכְן כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר. עֲנָוָה אִיז נִישְׁט קַיין זַאךְ וָואס מֶען זֶעט פוּן אִינְדְרוֹיסְן, עַיֵּין שָׁם.

אִיךְ וֶועל עֶנְק זָאגְן דֶעם אֱמֶת, וֶוען אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען דָאס עֶרְשְׁטֶע מָאל צוּ מוֹהֲרָא"שׁ אִיז דָאס מִיר גֶעוֶוען שְׁוֶוער, בָּרוּךְ הַשֵּׁם אִיךְ הָאבּ בַּאקוּמֶען זֵייעֶר אַ גוּטֶע חִינוּךְ, אָבֶּער דִי זַאךְ הָאבּ אִיךְ פַאֶרשְׁטַאנֶען אַז אַ צַדִּיק דַארְף זַיין עֶפֶּעס אַ מָאדְנֶע מֶענְטְשׁ, אוֹיבּ זַיין קָאפּ שְׁטֵייט גְרָאד אוּן עֶר זִיצְט גְרָאד אוֹיפְ'ן בֶּענְקְל, אִיז דָאס נִישְׁט אַ צַדִּיק, אָבֶּער הַרְבֵּה עָבַר עָלַי בִּיז אִיךְ הָאבּ מַחְלִיט גֶעוֶוען, אִיךְ זֶע וֶוען אִיךְ קוּם צוּ מוֹהֲרָא"שׁ הֵייבְּן זַאכְן זִיךְ אָן צוּ רִיקְן, אִיךְ לֶערְן חוּמָשׁ, מִשְׁנַיוֹת, אוּן גְמָרָא, מֶען וֶוערְט צוּגֶעקְלֶעבְּט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, מֶען הֵייבְּט אָן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, מֶען הֵייבְּט אָן טְרַאכְטְן פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, גֵייט מִיר דָאס נִישְׁט אָן.

תּוֹרָה אִיז דִי רְפוּאָה פַאר אַלֶע עֲבֵירוֹת

דִי וָואךְ הָאבְּן מִיר גֶעהַאט אִין דִי גְמָרָא (כְּתוּבּוֹת עז:), רַבִּי יוֹסֵי זָאגְט: עֶס אִיז דָא פִיר אוּן צְוָואנְצִיג מִינֵי קְרֶעצְ, אָבֶּער דֶער קְרֶענְק פוּן 'בַּעֲלֵי רַאתָן' אִיז שְׁוֶוערֶער פוּן אַלֶעס. רַשִׁ"י זָאגְט (שָׁם, דִּבּוּר הַמַּתְחִיל בַּעֲלֵי רַאתָן): "וָואס אִיז דָאס בַּעֲלֵי רַאתָן? - שֶׁרֶץ יֵשׁ לוֹ בְּמֹחוֹ"; דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף עֲבֵירוֹת. אַ מֶענְטְשׁ וָואס הָאט צַאמְגֶעקוּקְט עֲבֵירוֹת, עֶר הָאט נֶעבֶּעךְ אַ שֶׁרֶץ אִין זַיין מֹחַ, זַיין גַאנְצֶע מֹחַ אִיז אֵיין זַאךְ - שְׁמוּץ, דֶער מֹחַ אִיז אִים אוֹיסְגֶעבְּרֶענְט.

דָאס אִיז זֵייעֶר אַן אַיינְגֶעשְׁטֶעלְטֶע קְרֶענְק וָואס מֶען קֶען עֶס אִיבֶּער כַאפְּן אֵיינֶער פוּן צְוֵוייטְן, עַד כְּדֵי כַּךְ אַז רֶבִּי יוֹחָנָן הָאט אוֹיסְגֶערוּפְן (שָׁם): "גֶעבְּט אַכְטוּנְג פוּן דִי פְלִיגְן וָואס זֶענֶען גֶעוֶוען בַּיי דִי מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבְּן דִי קְרֶענְק בַּעֲלֵי רַאתָן"; רֶבִּי זֵירָא אִיז נִישְׁט גֶעזִיצְן אוֹיף דִי זַייט וואו דִי ווִינְט בְּלָאזְט, אוֹיבּ זֶענֶען דָארְט גֶעוֶוען מֶענְטְשְׁן מִיט דִי מַחֲלָה פוּן בַּעֲלֵי רַאתָן; רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר אִיז נִישְׁט אַרַיין אִין אַ הוֹיז אוֹיבּ אִיז דָארְט גֶעוֶוען מֶענְטְשְׁן מִיט דִי מַחֲלָה פוּן בַּעֲלֵי רַאתָן; רֶבִּי אַמִּי אוּן רֶבִּי אַסִּי הָאבְּן נִישְׁט גֶעקוֹיפְט אֵייעֶר וָואס מֶען הָאט פַארְקוֹיפְט אוֹיף אַ גַאס וָואס דָארְט אִיז דָא אַ מֶענְטְשׁ

מִיט דִי מַחֲלָה פוּן בַּעֲלֵי רָאתָן.

זָאגְן דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים: אַז דֶער הֵיילִיגֶע צַדִיק רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הָאט זִיךְ אַרוּם גֶענוּמֶען מִיט זֵיי אוּן גֶעזָאגְט: "טֵייעֶרֶע אִידְן עֶס אִיז דָא אַן עֵצָה פַאר עֶנְק, לֶערְנְט תּוֹרָה, נֶעם דִי גְמָרָא, נֶעמְט דִי אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, וֶועט עֶטְס הָאבְּן אַ רְפוּאָה, אִיר וֶועט אַרוֹיס גֵיין פוּן עֶנְקֶער צוּגֶעבִּינְדֶענְקֵייט צוּ שְׁלֶעכְטְס". מֶען הָאט אִים גֶעפְרֶעגְט: 'הֵיתָּכֵן עֶר הָאט נִישְׁט מוֹרָא פוּן דִי קְרֶענְק?' הָאט רֶבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי גֶעזָאגְט: "אִיךְ הָאבּ נִישְׁט מוֹרָא אָנְצוּכַאפְּן דִי קְרַאנְקֶע מֶענְטְשְׁן, וַוייל עֶס שְׁטֵייט (מִשְׁלֵי ה, יט): 'אַיֶּלֶת אֲהָבִים וְיַעֲלַת חֵן', וֶוער עֶס לֶערְנְט תּוֹרָה בַּאקוּמְט חֵן, 'אִם חֵן מַעֲלֶה עַל לוֹמְדֶיהָ, אֲגוּנֵי לֹא מַגָּנָא?!' אוֹיבּ בַּאקוּמְט מֶען חֵן, אִיז דָאךְ זִיכֶער אַז עֶס הִיט אָפּ פוּן אַלֶע קְרֶענְק".

דָא זֶעט מֶען דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן תּוֹרָה, אֲפִילוּ אַ מֶענְטְשׁ אִיז שׁוֹין אַ בַּעֲלֵי רָאתָן, עֶר הָאט אַ שֶׁרֶץ אִין קָאפּ, עֶר אִיז נֶעבֶּעךְ אִינְגַאנְצְן צֶעדְרֵיידְט פוּן עֲבֵירוֹת, אוֹיבּ נֶעמְט עֶר דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה וֶועט עֶר זִיךְ אִינְגַאנְצְן אוֹיסְהֵיילְן.

דִי גְמָרָא דֶערְצֵיילְט וַוייטֶער אַז דֶער מַלְאַךְ הַמָּוֶת הָאט נִישְׁט גֶעהַאט קַיין שְׁלִיטָה אוֹיף אִים, אוּן עֶר אִיז אַרַיין גֶעשְׁפְּרִינְגֶען אִין גַן עֵדֶן לֶעבֶּעדִיגֶערְהֵייט. וִוי אַזוֹי הָאט עֶר זוֹכֶה גֶעוֶועזְן צוּ דֶעם? - וַוייל עֶר הָאט אַרַיין גֶעבְּרֶענְגְט דִי הַשָּׂגָה אִין אֲנָשִׁים שְׁפֵלִים, מֶענְטְשְׁן וָואס קֵיינֶער הָאט שׁוֹין נִישְׁט גֶעוָואלְט רֶעדְן מִיט זֵיי, מֶענְטְשְׁן וָואס זֶענֶען שׁוֹין גֶעוֶועזְן אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית, אַז תּוֹרָה אִיז דִי רְפוּאָה פַאר אַלֶע עֲבֵירוֹת.

נֶעם אַ מִשְׁנַיוֹת זָאג פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, נֶעם דִי גְמָרָא זָאג בְּלֶעטֶער גְמָרָא, טַעֲנָה זִיךְ נִישְׁט מִיט קֵיינֶעם, בִּפְרַט מִיט בְּרֶסְלֶבְ'עֶר חֲסִידִים! וֶועסְטוּ זֶען בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן צוּ וָואס דִי תּוֹרָה וֶועט דִיךְ צוּבְּרֶענְגֶען, דוּ וֶועסְט זֶען וָואס מִשְׁנַיוֹת וֶועט מַאכְן מִיט דִיר.

פַארְוָואס קֶען אִיךְ נִישְׁט וֵויינֶען?

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן אוֹיסְנִיצְן דֶעם לֶעצְטְן טָאג פוּן יָאר אַזוֹי וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין, לָאמִיר גֵיין צוּם רֶבִּינְ'ס צִיוּן אוּן זָאגְן דֶעם תִּיקוּן הַכְּלָלִי. דִי אַלֶע וָואס קוּמֶען צוּם צִיוּן אוּן עֶרְוַוארְטְן צוּ קֶענֶען זִיךְ אוֹיסְוֵויינֶען, מֶען הָאט בִּלְבּוּלִים 'פַארְוָואס קֶען אִיךְ נִישְׁט וֵויינֶען? אִיךְ ווִיל וֵויינֶען אַזוֹי וִוי אִים', מַאךְ זִיךְ נִישְׁט נַארִישׁ, זָאג דִי צֶען קַאפִּיטְלֶעךְ תְּהִלִּים פָּשׁוּט. בְּעֶצֶם אִיז דֶער צִיוּן אַ פְּלַאץ וָואס

מַאכְט וויינֶען, מֶען בַּאקוּמְט אַן הִתְעוֹרְרוּת צוּ תְּשׁוּבָה, נָאר וָואס דֶען? וֶוען אַ מֶענְטְשׁ טְרַאכְט אַ גַאנְצְן צַייט: 'וֶוען גֵיי אִיךְ וֵויינֶען', 'וֶוען גֵיי אִיךְ וֵויינֶען', דָאס מַאכְט אַז מֶען זָאל נִישְׁט קֶענֶען וֵויינֶען, - אַזוֹי זָאגְט דֶער רֶבִּי (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב', סִימָן צה).

מֶען דַארְף נִישְׁט וֵויינֶען, מֶען דַארְף גָארְנִישְׁט, אִיךְ זָאג בְּלוֹיז דִי צֶען קַאפִּיטְלֶעךְ תְּהִלִּים [קַאפִּיטְל טז, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קלז, קנ]. אוֹיבּ אֵיינֶער ווִיל - קֶען עֶר אוֹיךְ זָאגְן דִי תְּפִלָּה פוּן רֶבִּי נָתָן, עֶס אִיז זֵייעֶר אַ שֵׁיינֶע תְּפִלָּה, אוֹיבּ אֵיינֶער הָאט נִישְׁט קֵיין כֹּחַ צוּ אַזַא לַאנְגֶע תְּפִלָּה, קֶען עֶר זָאגְן אַן אֵייגֶענֶע תְּפִלָּה: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען דָא צוּם רֶבִּינְ'ס צִיּוּן ווַייל אִיךְ ווִיל מְתַקֵּן זַיין מַיינֶע עֲבֵירוֹת".

נָאכְדֶעם אִיז מֶען זִיךְ מִתְבּוֹדֵד, אַ בָּחוּר בֶּעט אוֹיף אַ שִׁידוּךְ: "רֶבִּי, אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען צוּ פָארְן צוּ דַיין צִיּוּן, אִיךְ הָאבּ זִיךְ גֶעשְׁלֶעפְּט, אִיךְ בִּין אַנְטְלָאפְן פוּן שְׁטוּבּ, אִיךְ בִּין אַנְטְלָאפְן פוּן יְשִׁיבָה, מַיין רֹאשׁ יְשִׁיבָה הָאט מִיר גֶעזָאגְט אִיךְ קֶען נִישְׁט צוּרִיק קוּמֶען אִין יְשִׁיבָה, גֶעבּ מִיר מַיין שִׁידוּךְ".

הֲנִשְׁמַע כָּזֹאת?! אַ בָּחוּר אִין חֵרֶם!

דָא אִיז דָא אַ בָּחוּר וָואס זַיין רֹאשׁ יְשִׁיבָה הָאט אוֹיסְגֶערוּפְן אַ חֵרֶם, קֵיין שׁוּם בָּחוּר טָאר נִישְׁט רֶעדְן מִיט דֶעם בָּחוּר, פַארְוָואס? ווַייל עֶר אִיז גֶעפָארְן קֵיין אוּמַאן! הֲנִשְׁמַע כָּזֹאת?! צוּלִיבּ דֶעם זָאל מֶען מַאכְן אַ חֵרֶם אוֹיף אַ בָּחוּר?! אַז מֶען טְרֶעפְט אַ בָּחוּר אַ מְנֻוָּל, וָואס לוֹיפְט נָאךְ אַנְדֶערֶע בָּחוּרִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן, אִיז מֶען עֶס מַשְׁתִּיק, ווַייל זַיין טַאטֶע אִיז דֶער רֹאשׁ הַקָּהָל, עֶר גֶעבְּט אַפָּאר טוֹיזְנְט דָאלֶער פַאר דִי יְשִׁיבָה, אוּן אַז אַ בָּחוּר פָארְט קֵיין אוּמַאן, ווַארְפְט מֶען אִים אַרוֹיס אוֹיפְ'ן גַאס?!

מוֹהֲרָא"שׁ הָאט מִיר אָנְגֶעזָאגְט: "דוּ זָאלְסְט נִישְׁט אַרוֹיס ווַארְפְן קֵיין בָּחוּר פַאר קֵיין שׁוּם זַאךְ, חוּץ אוֹיבּ עֶר אִיז אַ קְרַאנְקֶער בָּחוּר וָואס לוֹיפְט נָאךְ אַנְדֶערֶע בָּחוּרִים, אָדֶער עֶר רֶעדְט שְׁמוּצִיג, אַזַא אֵיינֶעם זָאלְסְטוּ שׁוֹין אַרוֹיס ווַארְפְן פוּן יְשִׁיבָה. דָאס אִיז דַיין אַרְבֶּעט. אַנְדֶערֶע זַאכְן זָאלְן דִיךְ נִישְׁט בַּאדֶערְן".

גֵיי צוּם רֶבִּי'נְס צִיּוּן, וֵוין זִיךְ אוֹיס, זָאג פַארְן רֶבִּי'ן: "אִיךְ דַארְף אַ שִׁידוּךְ, אִיךְ ווִיל נִישְׁט צוּרִיק גֵיין אִין יְשִׁיבָה", מוֹהֲרָא"שׁ הָאט מִיר גֶעזָאגְט: "וֶוער דַארְף אַ יְשִׁיבָה? בֶּאֱמֶת דַארְף מֶען נִישְׁט קֵיין יְשִׁיבָה,

בָּחוּרִים דַארְפְן חֲתוּנָה הָאבְּן יוּנְג מֶען זָאל קֶענֶען לֶערְנֶען תּוֹרָה בְּטָהֳרָה, נָאר בִּיז מֶען הָאט חֲתוּנָה דַארְף מֶען הָאבְּן אַ יְשִׁיבָה״.

זָאגְטְס נִישְׁט אָפּ קַיין שִׁידוּכִים

טַייעֶרֶע בָּחוּרִים, זָאגְטְס נִישְׁט אָפּ קַיין שִׁידוּכִים. רֶעדְט זִיךְ נִישְׁט אַיין אַז אִיךְ וֶועל וַוארְטְן וֶועל אִיךְ זִיךְ בֶּעסֶער קֶענֶען מַשְׁלִים זַיין.

עֶס זֶענֶען דָא בָּחוּרִים וָואס מָשָׁלְ׳ן זִיךְ אוֹיס אַ גֶעוִויסֶע סָארְט שִׁידוּךְ, אוּן אַלֶעס אַנְדֶערְשׁ זָאגְן זֵיי אָפּ, וָואס מֵיינְסְטוּ? דוּ מֵיינְסְט אַז מֶען לֶעבְּט זִיבְּן הוּנְדֶערְט יָאר?! מֶען לֶעבְּט אַפָּאר יָאר, אוּן וֶוער עֶס כַאפְּט אַרַיין הָאט חֲתוּנָה יוּנְגֶערְהֵייט, עֶר בְּרֶענְגְט קִינְדֶער אוּן דָאס בְּלַייבְּט אִיבֶּער פוּן אִים. וָואס הַאלְסְטוּ אָפּ שִׁידוּכִים צוּלִיב אַן אוֹיסְקוּק וִוי אַזוֹי דוּ זָאלְסְט גֵיין אָנְגֶעטוּן אָדֶער וִוי אַזוֹי זִי זָאל גֵיין אָנְגֶעטוּן, עֶס מַאכְט נִישְׁט אוֹיס וֶועלְכֶע הוּט מֶען וֶועט גֵיין, דֶער עִיקָר דַארְף מֶען חֲתוּנָה הָאבְּן!

עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ אִיד אִין יְרוּשָׁלַיִם וָואס פְלֶעגְט חֲתוּנָה מַאכְן אַלֶע זַיינֶע טֶעכְטֶער בַּיי דִי פוּפְצְן יָאר, בַּיי אֵיין טָאכְטֶער אִיז אִים גֶעגַאנְגֶען זַייעֶר שְׁוֶוער מִיט דִי פַּרְנָסָה, הָאט עֶר זִיךְ נִישְׁט גֶעקֶענְט צוּזַאמְקְלוֹיבְּן צוּ טוּן אַ שִׁידוּךְ בַּיי דִי פוּפְצְן יָאר. בַּיי דִי זֶעכְצְן יָאר רוּפְט עֶר אַרַיין זַיין טָאכְטֶער אוּן זָאגְט אִיר אַז עֶר ווִיל אִיר מַאכְן דֶער שִׁידוּךְ, זָאגְט זִי אִים אַז דָאס גֶעפֶעלְט אִיר נִישְׁט, הָאט עֶר גֶעגֶעבְּן אַ קְרֶעכְץ: ״אוֹי, אִיךְ הָאבּ שׁוֹין פַארְפַּאסְט, זִי הָאט שׁוֹין אַ דֵעָה, קֵיינֶער פוּן מַיינֶע טֶעכְטֶער הָאבְּן מִיר נִישְׁט גֶעזָאגְט ׳אַזַא שִׁידוּךְ׳ אָדֶער ׳אַזַא שִׁידוּךְ׳, נָאר זִי״.

וֶוען עֶס קוּמְט צוּ אַ שִׁידוּךְ טוּן דַארְף מֶען עֶס טוּן אֵיידֶער דָאס קִינְד וֶוערְט פַארְדְרֵיידְט אוּן הָאט שׁוֹין אַן אֵייגֶענֶע דֵעָה, אַזוֹי וִוי אַ קִינְד דַארְף פָאלְגְן אַ טַאטֶע וֶוען דֶער טַאטֶע זָאגְט: ״גֵיי אַרַיין אִין בֶּעט״, ״טוּ זִיךְ אָן״, ״עֶס אוֹיף דִי נַאכְטְמָאל״, דִי זֶעלְבֶּע אִיז מִיט אַ שִׁידוּךְ, אוּן וִוי עֶלְטֶער מֶען וֶוערְט אִיז מֶען שׁוֹין נֶעבֶּעךְ פַארְדְרֵיידְט אוּן מֶען הָאט שׁוֹין אַן אֵייגֶענֶע דֵעָה.

בְּמֶשֶׁךְ דִי יָארְן וֶוערְט אַ שְׁטַארְקֶע לִיבְשַׁאפְט

גֵייט צוּם רֶבִּי׳ן, זָאגְטְס פַארְ׳ן רֶבִּי׳ן: ״אִיךְ דַארְף נִישְׁט גָארְנִישְׁט, אִיךְ דַארְף חֲתוּנָה הָאבְּן, אִיךְ זָאג נִישְׁט אָפּ קַיין שִׁידוּךְ, וֶועלְכֶע שִׁידוּךְ מֶען וֶועט מִיר אָנְטְרָאגְן בִּין אִיךְ גְרֵייט צוּ טוּן״.

בָּרוּךְ הַשֵּׁם אַז אִיךְ קֶען נָאכְטוּן מוֹהֲרָא״ש, אִיךְ מַאךְ שִׁידוּכִים. אַסַאךְ קוּמְט צוּ דֶער בָּחוּר צוּ מִיר נָאכְ׳ן בֶּעשׂוּי אוּן זָאגְט: ״אִיךְ הָאבּ אִיר נִישְׁט אַזוֹי לִיבּ״, - דוּ דַארְפְסְט אִיר נִישְׁט לִיבּ הָאבְּן! דִי לִיבְּשַׁאפְט וָואס דוּ הָאסְט גֶעלֵיינְט אִין דִי בִּיכֶער וִוי מַאן אוּן וַוייבּ הָאבְּן זִיךְ לִיבּ גֶעהַאט, זֵיי הָאבְּן זִיךְ צֶערִיסְן אֵיינֶער פַארְ׳ן צְוֵוייטְן, דָאס גֶעשֶׁעט מִיט דִי צַייט, אוֹיבּ מֶען הָאט סַבְלָנוּת אִין לֶעבְּן, מֶען אִיז מְוַותֵּר אֵיינֶער פַארְ׳ן צְוֵוייטְן, אוּן מֶען גֶעבְּט אַסַאךְ גוּטֶע וֶוערְטֶער וֶוערְט בְּמֶשֶׁךְ דִי יָארְן אַ שְׁטַארְקֶע לִיבְּשַׁאפְט, אָבֶּער שׁוֹין נָאכְ׳ן בֶּעשׂוּי ווילְסְטוּ דָאס שְׁפִּירְן?!

״אָבֶּער עֶס אִיז נִישְׁט קְלִיק...״ - וֶועלְכֶע בַּעַל דַּרְשָׁן הָאסְטוּ אוֹיסְגֶעהֶערְט וָואס זָאגְט אַז מֶען דַארְף זֶען צִי דֶער שִׁידוּךְ אִיז אַ קְלִיק?! דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (קִידוּשִׁין מא.): ״אָסוּר לְאָדָם שֶׁיְּקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה עַד שֶׁיִּרְאֶנָּה שֶׁמָּא יִרְאֶה בָּהּ דָּבָר מְגוּנֶּה וְתִתְגַּנֶּה עָלָיו״, מֶען טָאר נִישְׁט טוּן קַיין שִׁידוּךְ בִּיז מֶען זֶעט דִי מֵיידְל, כְּדֵי זִי זָאל נִישְׁט וֶוערְן פַארְ׳מִיאוּסְ׳ט אִין זַיינֶע אוֹיגְן, עֶס שְׁטֵייט נִישְׁט מֶען זָאל קוּקְן אוֹיבּ מֶען הָאט אִיר לִיבּ אוּן אוֹיבּ עֶס אִיז אַ קְלִיק, נָאר אֵיין זַאךְ אוֹיבּ זִי אִיז נִישְׁט פַארְ׳מִיאוּסְ׳ט.

דִי אֶתְרוֹג אוּן דִי וַוייבּ שֵׁיין – דוֹדְךָ וֵויינֶען

דֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן פז) וִוי מֶער מֶען וֵויינְט אִין דִי יָמִים נוֹרָאִים אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ אַ שֶׁענֶערֶע אֶתְרוֹג. דֶערְפַאר זֶעֶען דָא מֶענְטְשְׁן וָואס פִירְן זִיךְ צוּ קוֹיפְן דֶעם אֶתְרוֹג פַאר רֹאשׁ הַשָּׁנָה, מֶען לֵייגְט עֶס אַוֶועק בִּיז נָאךְ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וַוייל אוֹיבּ מֶען הָאט גֶעוֵויינְט רֹאשׁ הַשָּׁנָה וֶוערְט דִי אֶתְרוֹג שֵׁיין. אוּן דֶער רֶבִּי זָאגְט (שָׁם): ״וְהָאֶתְרוֹג הוּא בְּחִינַת אִשָּׁה״, אַ פְּרוֹי אִיז אַזוֹי וִוי אַן אֶתְרוֹג; אַז מֶען וֵויינְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, מֶען טוּט תְּשׁוּבָה אַז מֶען גֵייט שׁוֹין אָנְהֵייבְּן צוּ הִיטְן דִי אוֹיגְן, בַּאקוּמְט דִי וַוייבּ אַלֶע חֵן אוּן גֶעשְׁמַאק.

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ״א הָאט זִיךְ אָנְגֶערוּפְן צוּ דִי קִינְדֶער

קִינְדֶערְלֶעךְ; בַּאלְד בַּיי דִי מְלַוֶּה מַלְכָּה גֵייעֶן אַסַאךְ קִינְדֶער, בָּחוּרִים אוּן טַאטֶע׳ס מְסַיֵּים זַיין מִשְׁנַיוֹת, מַסֶּכְתּוֹת גְמָרָא אוּן גַאנְץ שַׁ״ס[1].

1 מִיר בְּרֶענְגֶען דָא אַרָאפּ דִי סִיוּמִים וָואס זֶענֶען פָּארְגֶעקוּמֶען מוֹצָאֵי שַׁבָּת פָּרָשַׁת נִצָּבִים בַּיי מְלַוֶּה מַלְכָּה.
אַ אִינְגֶערְמַאן הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי צְוֵויי הוּנְדֶערְטְסְטֶע מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.

בֶּעטְס פוּן עֶנְקֶערֶע טַאטֶע׳ס עֶר זָאל עֶנְק קוֹיפְן אַ מִשְׁנַיוֹת. הֵייבְּטְס אָן צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל מִשְׁנַיוֹת, אֲפִילוּ אֵיין מִשְׁנָה, צְוֵויי מִשְׁנָה׳ס, דְרֵיי מִשְׁנָה׳ס אַ טָאג, וֶועט עֶטְס קֶענֶען קוּמֶענְדִיגֶע יָאר אִין אוּמַאן מַאכְן דִי סִיוּם אוֹיף גַאנְץ מִשְׁנַיוֹת.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן פָאלְגְן דֶעם רֶבִּי׳ן, וֶועלְן מִיר הָאבְּן אַ שֵׁיינֶע לֶעבְּן, אָמֵן.

אַ אִינְגֶערְמַאן הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי צֶענְטֶע מָאל תַּלְמוּד בַּבְלִי.
אַ בָּחוּר הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי צְוֶועלֶעפְטֶע מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.
אַ בָּחוּר הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי אַכְטֶע מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.
אַ אִינְגֶערְמַאן הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי זִיבְן אוּן צְוָואנְצִיגְסְטֶע מָאל תַּלְמוּד בַּבְלִי, אוּן דִי פִינְף אוּן צְוָואנְצִיגְסְטֶע מָאל תַּלְמוּד יְרוּשַׁלְמִי, אוּן דִי צְוֵוייטֶע מָאל ד׳ חֶלְקֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ.
אַ אִינְגֶערְמַאן הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען כָּל כִּתְבֵי רַבֵּינוּ.
אַ בָּחוּר הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי פֶערְטֶע מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.
אַ חָתָן הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל תַּלְמוּד בַּבְלִי.
אַ חָתָן הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל תַּלְמוּד בַּבְלִי.
אַ בָּחוּר הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי נַיינְטֶע מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.
אַ בָּחוּר הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל תַּלְמוּד בַּבְלִי.
אַ אִינְגְל הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען תַּלְמוּד בַּבְלִי מַסֶּכֶת בְּרָכוֹת.
אַ בָּחוּר הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען סֵפֶר הַמִּדּוֹת.
אַ אִינְגְל הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.
אַ אִינְגֶערְמַאן הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי נַיינְצֶענְטֶע מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.
אַ בָּחוּר הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי צְוֵוייטֶע מָאל סֵפֶר הַמִּדּוֹת.
אַ בָּחוּר הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי פִיפְטֶע מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, אוּן דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל סֵפֶר הַמִּדּוֹת.
אַ אִינְגֶערְמַאן הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי זֶעכְצְנְסְטֶע מָאל תַּלְמוּד בַּבְלִי מַסֶּכֶת תַּעֲנִית.
אַ אִינְגְל הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען כָּל כִּתְבֵי רַבֵּינוּ.
אַ אִינְגֶערְמַאן הָאט מְסַיֵּים גֶעוֶוען דִי עֶרְשְׁטֶע מָאל תַּלְמוּד בַּבְלִי.

שַׁבַּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת וַיֵּלֶךְ, שַׁבַּת שׁוּבָה, שְׁנַת תשפ"ג לִפְרָט קָטָן, אִיז דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א גֶעוֶוען אִין ווִילְיַאמְסבּוּרְג יע"א.

בַּיי סְעוּדָה שְׁלִישִׁית הָאט דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א פָארְגֶעלֶערְנְט סֵפֶר הַקָּדוֹשׁ לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב׳, סִימָן מח.

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן: אַזוֹי ווִי מִיר שְׁטֵייעֶן יֶעצְט אָנְהֵייבּ פוּן אַ נֵייעֶ יָאר, יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט זִיךְ פָארְגֶענוּמֶען פְּרִישֶׁע קַבָּלוֹת צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, צוּ לֶערְנֶען אוּן דַאוֶוענֶען, וֶועלְן מִיר פָארְלֶערְנֶען אַ שֵׁיינֶע תּוֹרָה וָואס מֶען דַארְף ווִיסְן וֶוען מֶען הֵייבְּט אָן צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב׳, סִימָן מח

זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי: כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, אֲזַי הַדֶּרֶךְ שֶׁמַּרְאִין לוֹ הִתְרַחֲקוּת, וֶוען אַ מֶענְטְשׁ הוֹיבְּט אָן דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דַארְף עֶר זַיין גְרֵייט אַז מֶען גֵייט אִים וַוייזְן ווִי מֶען דַארְף אִים נִישְׁט, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁמַּרְחִיקִין אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה, וְאֵין מַנִּיחִין אוֹתוֹ כְּלָל לִכָּנֵס לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, עֶס וֶועט זִיךְ אִים דַאכְטְן ווִי פוּן הִימְל שְׁטוּפְּט מֶען אִים אַוֶועק אוּן מֶען לָאזְט אִים נִישְׁט וֶוערְן אַן עֶרְלִיכֶער אִיד, וּבֶאֱמֶת כָּל הַהִתְרַחֲקוּת הוּא רַק כֻּלּוֹ הִתְקָרְבוּת, אָבֶּער ווִיסְן זָאלְסְטוּ, דָאס וָואס מֶען שְׁפִּירְט ווִי מֶען וֶוערְט דֶערְוַוייטֶערְט - אִיז נָאר צוּ בְּרֶענְגֶען דֶעם מֶענְטְשׁ נֶענְטֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

וְצָרִיךְ הִתְחַזְּקוּת גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד לִבְלִי לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, אוּן מֶען דַארְף זַיין זֵייעֶר שְׁטַארְק נִישְׁט צוּ בַּאקוּמֶען חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁעוֹבְרִים כַּמָּה וְכַמָּה יָמִים וְשָׁנִים שֶׁהוּא מִתְיַגֵּעַ בִּיגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת בִּשְׁבִיל עֲבוֹדוֹת הַשֵּׁם, פוּן וָואס מֶען זֶעט ווִי עֶס גֵייעֶן אַרִיבֶּער אַזוֹיפִיל טֶעג אוּן יָארְן וָואס מֶען מוּטְשֶׁעט זִיךְ מִיט שְׁוֶוערֶע עֲבוֹדוֹת, וַעֲדַיִן הוּא רָחוֹק מְאֹד, אוּן מֶען אִיז נָאכְאַלְץ זֵייעֶר וַוייט, וְלֹא הִתְחִיל כְּלָל לִכְנֹס לְשַׁעֲרֵי הַקְּדֻשָּׁה, מֶען הָאט נָאךְ בִּכְלַל נִישְׁט אָנְגֶעהוֹיבְּן אַרַיינְקוּמֶען צוּ דִי קְדוּשָּׁה. כִּי רוֹאֶה עַצְמוֹ שֶׁהוּא מָלֵא עֲדַיִן עֲבִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת וְהִרְהוּרִים וּבִלְבּוּלִים גְּדוֹלִים, מֶען אִיז נָאךְ אַ פַארְגְרֶעבְּטֶער מֶענְטְשׁ פוּל מִיט שְׁלֶעכְטֶע גֶעדַאנְקֶען אוּן אַזוֹיפִיל בִּלְבּוּלִים, וְכָל מַה שֶּׁהוּא

רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם אֵיזֶה דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה אֵין מַנִּיחִין אוֹתוֹ, און וָואס אִיךְ וִויל נָאר טוּן פַאר עֲבוֹדוֹת הַשֵּׁם גֵייט מִיר נִישְׁט, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אֵין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִסְתַּכֵּל עָלָיו כְּלָל, און דָאס מַאכְט טְרַאכְטְן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער קוּקְט נִישְׁט אוֹיף מִיר, וְאֵין רוֹצֶה כְּלָל בַּעֲבוֹדָתוֹ, און עֶר וִויל נִישְׁט מַיינֶע עֲבוֹדוֹת, מֵחֲמַת שֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁהוּא צוֹעֵק בְּכָל פַּעַם, וַוייל אִיךְ שְׁרֵיי, וּמִתְחַנֵּן וּמִתְנַפֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, און אִיךְ בֶּעט זִיךְ בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן, שֶׁיַּעְזְרֵהוּ בַּעֲבוֹדָתוֹ, עֶר זָאל מִיךְ הֶעלְפְן, וְאַף עַל פִּי כֵן עֲדַיִן הוּא רָחוֹק מְאֹד מְאֹד, און נָאכְאַלְץ בִּין אִיךְ אַזוֹי וַוייט, עַל כֵּן נִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אֵין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִסְתַּכֵּל עָלָיו כְּלָל, דָאס מַאכְט טְרַאכְטְן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער קוּקְט נִישְׁט אוֹיף מִיר, וְאֵין פּוֹנֶה אֵלָיו כְּלָל און עֶר הֶערְט נִישְׁט צוּ מַיין גֶעבֶּעט, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אֵין רוֹצֶה בּוֹ כְּלָל, עֶר וִויל מִיךְ בִּכְלַל נִישְׁט, הֵן עַל כָּל אֵלֶּה, אוֹיף דִי אַלֶע זַאכְן, וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, און אוֹיךְ אַנְדֶערֶע סָארְט זַאכְן, צָרִיךְ הִתְחַזְּקוּת גָּדוֹל לְחַזֵּק עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד, דַארְף מֶען זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְקְן, וְלִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה כְּלָל, נִישְׁט צוּ קוּקְן אוֹיף דֶעם, כִּי בֶּאֱמֶת כָּל הַהִתְרַחֲקוּת הוּא רַק כֻּלּוֹ הִתְקָרְבוּת, וַוייל דָאס וָואס מֶען שְׁפִּירְט זִיךְ וַוייט - אִיז נָאר צוּ בְּרֶענְגֶען דֶעם מֶענְטְשׁ נֶענְטֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, כַּנַּ"ל, אַזוֹי וִוי אוֹיבְן אוֹיסְגֶעשְׁמוּעֶסְט.

וְכָל הַנַּ"ל, און אַלֶעס וָואס מִיר הָאבְּן פְרִיעֶר דֶערְמַאנְט, עָבַר עַל כָּל הַצַּדִּיקִים, אִיז אַרִיבֶּער אוֹיף אַלֶע צַדִּיקִים, כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ מִפִּיהֶם בְּפֵרוּשׁ, אַזוֹי וִוי מִיר הָאבְּן גֶעהֶערְט פוּן זֵיי אַלֵיינְס, שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם, אַז עֶס הָאט זִיךְ זֵיי גֶעדַאכְט, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵין מִסְתַּכֵּל וּפוֹנֶה אֲלֵיהֶם כְּלָל, אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער קוּקְט נִישְׁט אוֹיף זֵיי און דַארְף זֵיי נִישְׁט, מֵחֲמַת שֶׁרָאוּ, וֶוען זֵיי הָאבְּן גֶעזֶען, שֶׁזֶּה זְמַן רַב, אַז נָאךְ אַזַא לַאנְגֶע צַייט, שֶׁהֵם מְבַקְשִׁים, וָואס זֵיי בֶּעטְן, וִיגֵעִים, און פְּלָאגְן זִיךְ, וְעוֹשִׂים וְעוֹבְדִים עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, און טוּעֶן עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וַעֲדַיִן הֵם רְחוֹקִים מְאֹד מְאֹד, זֶענֶען זֵיי נָאכְאַלְץ זֵייעֶר וַוייט, וְאִלּוּ לֹא הָיוּ מְחַזְּקִים עַצְמָן מְאֹד, און וֶוען זֵיי וָואלְטְן זִיךְ נִישְׁט גֶעשְׁטַארְקְט, לִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה, נִישְׁט צוּ קוּקְן אוֹיף דִי אַלֶע זַאכְן, הָיוּ נִשְׁאָרִים בִּמְקוֹמָם הָרִאשׁוֹן, וָואלְטְן זֵיי גֶעבְּלִיבְּן וִוי בַּיים אָנְהוֹיבּ, וְלֹא הָיוּ זוֹכִים לְמַה שֶּׁזָּכוּ, און זֵיי וָואלְטְן נִישְׁט זוֹכֶה גֶעוֶועְן צוּ וֶוערְן צַדִּיקִים.

וְהַכְּלָל, אֲהוּבִי אָחִי, מַיין לִיבֶּער בְּרוּדֶער, חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד, שְׁטַארְק זִיךְ, וֶאֱחֹז עַצְמְךָ בְּכָל הַכֹּחוֹת, און דֶערְהַאלְט זִיךְ מִיט אַלֶע כּוֹחוֹת, לִשָּׁאֵר קַיָּם בַּעֲבוֹדָתְךָ, צוּ בְּלַייבְּן דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וְאַל תָּחוּשׁ,

און עֶס זָאל דִיךְ נִישְׁט אָנְגֵיין, וְאַל תִּסְתַּכֵּל כְּלָל, און קוּק נִישְׁט, עַל כָּל הַנַּ״ל, אוֹיף דָאס אַלֶעס, אוֹ כַּיּוֹצֵא בָּזֶה, און אוֹיף אַנְדֶערֶע זַאכְן.

זָאגְט דָא דֶער רֶבִּי מוֹרָא׳דִיגֶע חִיזוּק: וְאִם אַתָּה רָחוֹק מְאֹד מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, און אוֹיב דוּ בִּיסְט טַאקֶע אַזוֹי שְׁטַארְק וַוייט פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וְנִדְמֶה לְךָ, און עֶס דַאכְט זִיךְ דִיר, שֶׁאַתָּה פּוֹגֵם, אַז דוּ טוּסְט שְׁלֶעכְטְס, בְּכָל שָׁעָה מַמָּשׁ נֶגְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ, מַמָּשׁ יֶעדֶע מִינוּט קֶעגְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, עִם כָּל זֶה, כְּנֶגֶד זֶה, מִיט דֶעם אַלֶעם, תֵּדַע, שֶׁאִישׁ כָּזֶה, זָאלְסְטוּ וִויסְן אַז אַזַא אֵיינֶער, שֶׁהוּא מְגֻשָּׁם כָּל כָּךְ, וָואס אִיז אַזוֹי פַארְגְרֶעבְּט, כָּל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה, יֶעדֶע זַאךְ, שֶׁהוּא מְנַתֵּק עַצְמוֹ מְעַט מְעַט מִן גַּשְׁמִיּוּתוֹ, וָואס דוּ טוּסְט, וּפוֹנֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, און דוּ קוּמְסְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, הִיא גְּדוֹלָה וִיקָרָה מְאֹד מְאֹד, אִיז זֵייעֶר גְרוֹיס און זֵייעֶר טֵייעֶר, וַאֲפִלּוּ נְקֻדָּה קְטַנָּה מְאֹד, אַפִילוּ אַ פִּינְטֶעלֶע, שֶׁהוּא נֶעְתָּק מִגַּשְׁמִיּוּתוֹ, וָואס דוּ רַייסְט זִיךְ אָפּ פוּן דַיין פַארְגְרֶעבְּטְקֵייט, אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, הוּא רָץ בָּזֶה, לוֹיפְסְטוּ מִיט דֶעם, כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים, טוֹיזְנְטֶער, פַּרְסָאוֹת, מַייל, בְּעוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים, אִין דִי הֶעכֶערֶע וֶועלְטְן, כַּאֲשֶׁר תָּבִין הֵיטֵב מִן הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל הַצַּדִּיק, אַזוֹי וִוי דִי מַעֲשֶׂה פוּנֶעם צַדִּיק, שֶׁהִתְגַּבֵּר עָלָיו מְאֹד הָעַצְבוּת, וָואס אִיז גֶעוָוארְן זֵייעֶר טְרוֹיעֶרִיג, וְכוּ׳, און אַזוֹי וַוייטֶער, כַּמּוּבָא אֶצְלֵנוּ, אַזוֹי וִוי עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט צְוִוישְׁן דִי שְׁמוּעֶסְן סוֹף סֵפֶר סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת. וְעַל זֶה יִשְׂמַח מְאֹד, און מִיט דֶעם זָאל מֶען זִיךְ פְרֵייעֶן, וִיחַזֵּק עַצְמוֹ בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, און זִיךְ שְׁטַארְקְן צוּ זַיין שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ, כִּי עַצְבוּת מַזִּיק מְאֹד מְאֹד, וַוייל זַיין טְרוֹיעֶרִיג שֶׁעדִיגְט זֵייעֶר.

טַאקֶע וַוייל דוּ בִּיסְט אַזוֹי וַוייט פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן און פוּן דֶעסְט וֶועגְן כַאפְּסְטוּ אַרוֹיס אַ דִיבּוּר צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דוּ קוּמְסְט אִין בֵּית הַמֶּדְרָשׁ דַאוְוענֶען, עֶפְנְסְט אַ חוּמָשׁ, אַ מִשְׁנַיּוֹת, דוּ לֶערְנְסְט אַבִּיסְל דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה - אִיז עֶס זֵייעֶר גְרוֹיס און טֵייעֶר בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן.

זָאגְט דֶער רֶבִּי וַוייטֶער, וָואס אִיז דִי וִויכְטִיגְסְטֶע זַאךְ אוֹיף וָואס מֶען דַארְף זִיךְ דִי עֶרְשְׁטֶע פַארְלֵייגְן וֶוען מֶען הֵייבְּט אָן צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

וְדַע, און וִויסְן זָאלְסְטוּ, שֶׁתֵּכֶף כְּשֶׁאָדָם רוֹצֶה לִכָּנֵס בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וֶוען מֶען הוֹיבְּט אָן דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַזֵי תֵּכֶף הִיא עֲבֵרָה גְּדוֹלָה כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ עַצְבוּת, חַס וְשָׁלוֹם, אִיז אַ גְרוֹיסֶע עֲבֵירָה צוּ זַיין טְרוֹיעֶרִיג, כִּי עַצְבוּת הִיא סִטְרָא אָחֳרָא (זֹהַר נֹחַ דַּף עא), וַוייל

טְרוֹיעֶר קוּמְט פוּן דִי סִטְרָא אַחֲרָא, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׂוֹנֵא אוֹתָהּ, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט דָאס פֵּיינְט.

די עֶרְשְׁטֶע זַאךְ אוֹיף וָואס מֶען דַארְף זִיךְ פַארְלֵייגְן וֶוען מֶען הֵייבְּט אָן צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אִיז אָוֶועק צוּ שְׁטִיפְּן דִי עַצְבוּת, וַוייל טְרוֹיעֶרִיגְקֵייט קוּמְט פוּן דִי סִטְרָא אַחֲרָא אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט עֶס פֵּיינְט.

וְצָרִיךְ לִהְיוֹת עַקְשָׁן גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, אוּן מֶען דַארְף זַיין זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער עַקְשָׁן וֶוען עֶס קוּמְט צוּ עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, לְבִלְתִּי לְהָנִיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, נִישְׁט אָפְּצוּלָאזְן, דְּהַיְינוּ מְעַט מִקְּצָת עֲבוֹדָתוֹ שֶׁהִתְחִיל, דָאס וָואס מֶען הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן טוּן, אַף אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה, זָאל זַיין וָואס זָאל זַיין, וּזְכֹר דָּבָר זֶה הֵיטֵב, אוּן גֶעדֶענְק דָאס גוּט, כִּי תִּצְטָרֵךְ לָזֶה מְאֹד, וַוייל דוּ וֶועסְט דַארְפְן צוּקוּמֶען צוּ דִי חִיזּוּק, כְּשֶׁתַּתְחִיל קְצָת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וֶוען דוּ וֶועסְט אָנְהוֹיבְּן דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, כִּי צָרִיךְ עַקְשָׁנוּת גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ לֶאֱחֹז עַצְמוֹ לַעֲמֹד עַל עָמְדוֹ, וַוייל נָאר אַזוֹי קֶען מֶען זִיךְ דֶערְהַאלְטְן, אַז מֶען אִיז אַ גְרוֹיסֶער עַקְשָׁן אוּן מֶען דֶערְהַאלְט זִיךְ, אַף אִם מַפִּילִין אוֹתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, בְּכָל פַּעַם, אֲפִילוּ מֶען פַאלְט אַ גַאנְצְן צַייט אַרָאפּ חַס וְשָׁלוֹם, כִּי לִפְעָמִים יֵשׁ שֶׁמַּפִּילִין אֶחָד מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וַוייל עֶס פַּאסִירְט מֶען זָאל אַרָאפְּוַוארְפְן דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, כַּיָּדוּעַ, אַזוֹי וִוי עֶס אִיז בַּאוואוּסְט, אַף עַל פִּי כֵן, מִיט דֶעם אַלֶעם, עָלָיו לַעֲשׂוֹת אֶת שֶׁלּוֹ, דַארְף מֶען טוּן וָואס מֶען הָאט צוּ טוּן, לַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁיּוּכַל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, צוּ טוּן וָואס מֶען קֶען אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וְאַל יָנִיחַ עַצְמוֹ לִפֹּל לְגַמְרֵי, אוּן נִישְׁט זִיךְ לָאזְן אַוֶועקְפַאלְן אִינְגַאנְצְן, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי כָּל אֵלּוּ הַנְּפִילוֹת וְהַיְרִידוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, וַוייל דָאס אַלֶעס וָואס מֶען גֵייט אַרִיבֶּער, צְרִיכִים בְּהֶכְרֵחַ לַעֲבֹר בָּהֶם, קֹדֶם שֶׁנִּכְנָסִין בְּשַׁעֲרֵי הַקְּדֻשָּׁה, דַארְף יֶעדֶער אֵיינֶער אַרִיבֶּער גֵיין אֵיידֶער מֶען קוּמְט אַרַיין אִין דִי שַׁעֲרֵי קְדוּשָּׁה, וְגַם הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים עָבְרוּ בְּכָל זֶה, אוֹיךְ אַלֶע אֱמֶתְ'עֶ צַדִּיקִים זֶענֶען דָאס אַרִיבֶּער.

אַלֶע הֵיילִיגֶע צַדִּיקִים זֶענֶען אוֹיךְ אַרִיבֶּער גֶעגַאנְגֶען בִּלְבּוּלִים אוּן גֶעטְרַאכְט דִי אַלֶע מַחֲשָׁבוֹת: 'קֵיינֶער דַארְף מִיךְ נִישְׁט', 'עֶס גֵייט מִיךְ נִישְׁט', זֵיי הָאבְּן זִיךְ מוֹרָא'דִיג מְחַזֵּק גֶעוֶוען אוּן נִישְׁט גֶעקוּקְט אוֹיף דֶעם, בִּיז זֵיי הָאבְּן זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ וָואס זֵיי הָאבְּן זוֹכֶה גֶעוֶוען.

וְדַע, אוּן וִויסְן זָאלְסְטוּ, שֶׁיֵּשׁ אֶחָד שֶׁכְּבָר הוּא אֵצֶל הַפֶּתַח שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה, אַמָאל שְׁטֵייט מֶען שׁוֹין בַּיים טִיר

פון קְדוּשָׁה, וְהוּא חוֹזֵר לַאֲחוֹרָיו מֵחֲמַת הַבִּלְבּוּלִים הַנַּ"ל, און מֶען גֵייט אַוֶועק צוּלִיבּ דִי אַלֶע בִּלְבּוּלִים, אוֹ שֶׁאֲזַי כְּשֶׁהוּא סָמוּךְ אֵצֶל הַפֶּתַח, אָדֶער וֶוען דִי סִטְרָא אַחֲרָא זֶעט וִוי דֶער מֶענְטְשׁ גֵייט שׁוֹין מַמָּשׁ אַרַיין אִין דִי קְדוּשָׁה, אָז מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַסִּטְרָא אָחֳרָא וְהַבַּעַל דָּבָר מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לִצְלָן, פַּארְלֵייגְן זֵיי זִיךְ זֵייעֶר אוֹיף דִי נְשָׁמָה, בְּהִתְגַּבְּרוּת גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, מִיט זֵייעֶר שְׁטַארְקֶע נִסְיוֹנוֹת, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל אוּנְז אָפְּהִיטְן פוּן דֶעם, וְאֵין מַנִּיחִין אוֹתוֹ לִכָּנֵס לְתוֹךְ הַפֶּתַח, און מֶען לָאזְט אִים נִישְׁט אַרַיין, וֶוערְן עֶרְלִיךְ, וּמֵחֲמַת זֶה הוּא חוֹזֵר לְאָחוֹר, חַס וְשָׁלוֹם, און צוּלִיבּ דֶעם לָאזְט דֶער מֶענְטְשׁ אָפּ זַיין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

כִּי כֵן דֶּרֶךְ הַבַּעַל דָּבָר וְהַסִּטְרָא אָחֳרָא, וַוייל דָאס אִיז דִי וֶועג פוּן דִי סִטְרָא אַחֲרָא, כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁהָאָדָם סָמוּךְ סָמוּךְ מַמָּשׁ לְשַׁעֲרֵי הַקְּדֻשָּׁה, וֶוען זֵיי זֶעעֶן וִוי אֵיינֶער אִיז שׁוֹין מַמָּשׁ נָאנְט צוּ וֶוערְן אַ צַדִּיק, וְכִמְעַט שֶׁיִּכְנֹס, און עֶר גֵייט שׁוֹין אָט אָט אַרַיין אִין דִי קְדוּשָׁה, אֲזַי הוּא מִתְפַּשֵּׁט עָלָיו בְּהִתְגַּבְּרוּת גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, דֶעמָאלְט פַּארְלֵייגְן זֵיי זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְק אוֹיף דֶעם מֶענְטְשׁ, עַל־כֵּן צָרִיךְ אָז הִתְחַזְּקוּת גָּדוֹל נֶגְדּוֹ, דַארְף מֶען זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְקְן.

וְשָׁמַעְנוּ מִצַּדִּיק אֲמִתִּי שֶׁאָמַר, און אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט פוּן אַן אֶמֶת'עֶר צַדִּיק, שֶׁאִלּוּ הָיָה אוֹמֵר לוֹ אֶחָד, וֶוען אֵיינֶער וָואלְט אִים גֶעזָאגְט, יִהְיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה, זָאל זַיין וֶוער זָאל נָאר זַיין, בְּעֵת שֶׁעָסַק בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם בִּתְחִלָּתוֹ, אִין זַיינֶע יוּנְגֶע יָארְן, וֶוען עֶר הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן - דִי וֶוערְטֶער: אָחִי, חֲזַק וֶאֱחֹז עַצְמְךָ, בְּרוּדֶער שְׁטַארְק זִיךְ און דֶערְהַאלְט זִיךְ, הָיִיתִי רָץ וּמִזְדָּרֵז מְאֹד בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וָואלְט אִיךְ גֶעלָאפְן מִיט אַ פְלִינְקַייט צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. כִּי גַּם עָלָיו עָבַר כָּל הַנַּ"ל, וַוייל אוֹיף אִים אִיז אוֹיךְ אַרִיבֶּער דָאס אַלֶעס וָואס מִיר הָאבְּן אוֹיבְּן דֶערְמַאנְט, וְלֹא הָיָה שׁוֹמֵעַ שׁוּם הִתְחַזְּקוּת מִשּׁוּם אָדָם, און עֶר הָאט נִישְׁט גֶעהֶערְט קַיין אֵיין גוּט וָוארְט פוּן קֵיינֶעם, עַל כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לִכְנֹס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, דֶערִיבֶּער וֶוער עֶס וִויל דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, יִזְכֹּר זֹאת הֵיטֵב, דַארְף דָאס גוּט גֶעדֶענְקֶען, וְחַזֵּק עַצְמְךָ מְאֹד, און זִיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְקְן, וַעֲשֵׂה מַה שֶּׁתּוּכַל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, און טוּן וָואס מֶען קֶען נָאר אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וּבִרְבוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים, און מִיט דִי צַייט, נָאךְ טֶעג און יָארְן, תִּכְנֹס לָבֶטַח בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְתוֹךְ שַׁעֲרֵי הַקְּדֻשָּׁה, וֶועסְטוּ זִיכֶער זוֹכֶה זַיין צוּ וֶוערְן עֶרְלִיךְ און הֵיילִיג.

משֶׁה רַבֵּינוּ הָאט גֶעגֶעבְּן אַסַאךְ הִתְחַזְּקוּת פַאר יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן

הָאט דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א גֶעזָאגְט: מֶענְטְשְׁן זֶענֶען זֵייעֶר מְזַלְזֵל אִין בְּרֶסְלֶב, 'פַארְוָואס רֶעדְט מֶען אַזוֹיפִיל פוּן הִתְחַזְּקוּת, וֶוער דַארְף אַזוֹיפִיל חִיזוּק...?!' אָבֶער דִי וָואךְ אִין דִי סֶדְרָה זֶעט מֶען וִוי משֶׁה רַבֵּינוּ זָאגְט פַאר יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן אֵיינְמָאל אוּן נָאכְאַמָאל (דְבָרִים לז, פָּסוּק ז, אוּן כג): "חֲזַק וֶאֱמָץ", אַזוֹי אוֹיךְ אִין סֵפֶר יְהוֹשֻׁעַ זֶעט מֶען וִוי משֶׁה רַבֵּינוּ זָאגְט פַאר יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן עֶטְלִיכֶע מָאל: "חֲזַק וֶאֱמָץ". משֶׁה רַבֵּינוּ הָאט גֶעגֶעבְּן אַסַאךְ הִתְחַזְּקוּת פַאר זַיין תַּלְמִיד יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן.

פַארְוָואס טַאקֶע פֶעלְט אוֹיס אַזוֹיפִיל חִיזוּק? ווייל יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן גֵייט דָאךְ אַרַיין בְּרֶענְגֶען דִי אִידִישֶׁע קִינְדֶער קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וואוּ דִי אִידְן גֵייעֶן אָנְהֵייבְּן צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן פוּן פְרִישׁ, דַארְף מֶען אַסַאךְ הִתְחַזְּקוּת, וִוי דֶער רֶבִּי זָאגְט דָא, וֶוען אַ מֶענְטְשׁ הֵייבְּט אָן צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן 'צְרִיכִים בְּהֶכְרֵחַ לַעֲבֹר בָּהֶם, קֹדֶם שֶׁנִּכְנָסִין בְּשַׁעֲרֵי הַקְּדֻשָּׁה', עֶר מוּז אַרִיבֶּער גֵיין אַסַאךְ שְׁוֶועריִקַייטְן.

מִיר וֶועסְטוּ נִישְׁט צֶעבְּרֶעכְן!

מִיר שְׁטֵייעֶן יֶעצְט אִין דִי עֶרְשְׁטֶע שַׁבָּת פוּנֶעם יָאר, יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט זִיכֶער אָנְגֶעהוֹיבְּן דָאס יָאר מִיט פְרִישֶׁע קַבָּלוֹת צוּ דַאוֶונֶען אוּן לֶערְנֶען, דַארְף מֶען ווִיסְן אַז מֶען גֵייט הָאבְּן שְׁוֶוערֶע נִסְיוֹנוֹת צוּ טוּן דִי אַלֶע זַאכְן, אוּן מֶען דַארְף זַיין מוֹרָא'דִיג שְׁטַארְק נִישְׁט צוּ וֶוערְן צֶעפַאלְן פוּן דֶעם וָואס מֶען שְׁפִּירְט וִוי עֶס גֵייט מִיר נִישְׁט, אוּן 'אִיךְ ווִיל אַזוֹי שְׁטַארְק וֶוערְן אַן עֶרְלִיכֶער אִיד אוּן אִיךְ פַאל וַוייטֶער אַרָאפּ, אִיךְ הָאבּ וַוייטֶער נִסְיוֹנוֹת'. דֶער מֶענְטְשׁ דַארְף אָנְהַאלְטְן דֶעם רָצוֹן צוּ וֶועלְן, בֶּענְקֶען אוּן בֶּעטְן דֶעם

אֵייבֶּערְשְׁטְן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ ווִיל זַיין גוּט, אִיךְ ווִיל דַאוֶוענֶען אִיךְ ווִיל לֶערְנֶען".

אוֹיךְ טָאר מֶען זִיךְ נִישְׁט לָאזְן צֶעבְּרֶעכְן פוּן מֶענְטְשְׁן וָואס זֶעעֶן אוֹיס חָשׁוּב, אוּן זֵיי קוּמֶען צוּ זָאגְן: "אִיךְ ווִיל דִיר נִישְׁט זָאגְן, אָבֶער אִיךְ וֶועל דִיר זָאגְן... זָאלְסְט ווִיסְן אַז דַיין דַאוֶוענֶען אִיז נִישְׁט קַיין דַאוֶוענֶען, דַיין לֶערְנֶען אִיז נִישְׁט קַיין לֶערְנֶען" אָדֶער עֶר זָאגְט דִיר: "דוּ טוּסְט נִישְׁט רִיכְטִיג, דוּ ווִילְסְט נִישְׁט אֱמֶת'דִיג, נִישְׁט דָאס מֵיינְט בְּרֶסְלֶבְ'עֶר חֲסִידוּת", אַנְטְלוֹיף פוּן אַזַא מֶענְטְשׁ, דוּ קוּמְסְט מִיךְ צֶעבְּרֶעכְן?! לָאז מִיךְ

אָפּ! אַנְטְלוֹיף פוּן מִיר! מִיר וֶועסְטוּ נִישְׁט צֶעבְּרֶעכְן!

מִיר הָאבְּן אַלֶע זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ זַיין בַּיים רֶבִּי׳ן; סַיי דִי וָואס זֶענֶען בְּפוֹעֵל גֶעוֶוען און סַיי דִי וָואס הָאבְּן גֶעוָואלְט זַיין בַּיים רֶבִּי׳ן, אִיז עֶס אַזוֹי וִוי זֵיי זֶענֶען גֶעוֶוען בַּיים רֶבִּי׳ן, וַוייל פוּן דָאס וָואס אַ מֶענְטְש טְרַאכְט אוּן וִוויל, אִיז אַזוֹי וִוי עֶר אִיז דָארְט. הֵיי יָאר אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען אַ פָּשׁוּטְ׳עֶר יָאר, עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ שְׁוֶוערֶע לַאנְגֶע נְסִיעָה, יֶעדֶער אֵיינֶער אִיז נָאךְ גוּט אָפְּגֶעשְׁוַואכְט פוּן דִי נְסִיעָה, דַארְף מֶען זִיךְ מוֹרָא׳דִיג שְׁטַארְקְן אוּן אָנְהֵייבְּן דֶעם יָאר פוּן פְרִישׁ צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל חוּמָשׁ, תַּרְגּוּם אוּן רַשִׁ״י

דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ וָואס אִיךְ נֶעם זִיךְ פָאר אִיז, אִיךְ גֵיי יֶעדְן טָאג נֶעמֶען אַ חוּמָשׁ אוּן לֶערְנֶען אַבִּיסְל חוּמָשׁ, תַּרְגּוּם אוּן רַשִׁ״י. דָאס אִיז פוּן דִי הֶעכְסְטֶע עֲבוֹדוֹת, קֶען זַיין אַז אַ מֶענְטְשׁ קוּקְט עֶס אָן וִוי ׳וָואס אִיז שׁוֹין לֶערְנֶען חוּמָשׁ... לָאמִיר לֶערְנֶען קַבָּלָה׳, - צוּ לִימוּד קַבָּלָה דַארְף מֶען אוֹיךְ אֵיין טָאג אָנְקוּמֶען, אָבֶּער ׳חוּמָשׁ׳ אִיז דִי הֶעכְסְטֶע לִימוּד!

אַבִּיסְל מִשְׁנַיוֹת, אוּן אַבִּיסְל גְמָרָא

לֶערְן אַבִּיסְל מִשְׁנַיוֹת, לֶערְן אַבִּיסְל גְמָרָא. מֶען קֶען עֶס בַּאוַוייזְן, מֶען דַארְף נִישְׁט אָנְהֵייבְּן מִיט אַסַאךְ, הֵייבּ אָן מִיט אַ פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת אַ טָאג, אוּן אַ דַף גְמָרָא. אִיךְ הָאבּ אַסַאךְ מָאל גֶעהֶערְט פוּן מוֹהֲרָא״שׁ זָאגְן: ״דֶער יֵצֶר הָרָע לָאזְט דֶעם מֶענְטְשׁ אַלֶעס טוּן, אוֹיסֶער אֵיין זַאךְ, לֶערְן נִישְׁט קַיין גְמָרָא, וַוייל דָאס פַארְבְּרֶענְט אַלֶע קְלִיפּוֹת״. אוּן אַז דוּ פַארְשְׁטֵייסְט נִישְׁט קַיין לֶערְנֶען זָאלְסְטוּ זָאגְן דִי וֶוערְטֶער בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, דָאס אִיז עֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

שַׁחֲרִית, מִנְחָה אוּן מַעֲרִיב מִיט מִנְיָן

אוֹיךְ דַארְף מֶען זִיךְ פָארְנֶעמֶען מִיט אַ שְׁטַארְקְקֵייט אִיךְ קוּם אִין שׁוּל דַאוֶוענֶען שַׁחֲרִית, מִנְחָה אוּן מַעֲרִיב, אִיךְ גֵיי נִישְׁט אִין אָפִּיס פַאר׳ן דַאוֶוענֶען, אִיךְ גֵיי נִישְׁט צוּ קַיין מִיטוּנְגֶען פַאר׳ן דַאוֶוענֶען. אוּן אִיךְ גֵיי דַאוֶוענֶען מִיט מִנְיָן; דַאוֶוענֶען מִיט מִנְיָן אִיז מְסוּגָל

אוֹיף פַּרְנָסָה, אַז מֶען דַאוֶוענְט מִיט מִנְיָן הָאט מֶען שֶׁפַע, אַזוֹי הָאט מוֹהֲרָא״ש גֶעזָאגְט: ״וֶוער עֶס דַאוֶוענְט מִיט מִנְיָן - וֶועט הָאבְּן אַ דָּבָר שֶׁבְּמִנְיָן״. מֶען דַארְף הָאבְּן אַ שְׁטַארְקֶע הִתְגַּבְּרוּת אוֹיף דֶעם, וַוייל אַ מֶענְטְשׁ טְרַאכְט: ׳אִיךְ וֶועל שׁוֹין דַאוֶוענֶען שְׁפֶּעטֶער׳, מֶען טָאר דָאס נִישְׁט אָפְּשְׁטִיפְּן אוֹיף שְׁפֶּעטֶער.

הִתְבּוֹדְדוּת

אוֹיף דַארְף מֶען זִיךְ שְׁטַארְקְן אִין הִתְבּוֹדְדוּת, גֵיין אִין אַ זַייט אוּן זִיךְ אוֹיסְשְׁמוּעֶסְן דָאס הַארְץ מִיטְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, יֶעדְן טָאג פַאר אַפָּאר מִינוּט.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְּן מִיר זָאלְן פָּאלְגְן דֶעם רֶבִּי׳ן, וֶועלְן מִיר הָאבְּן אַ זִיס יָאר, אָמֵן.

כולל היכל הקודש

בנשיאות הראש ישיבה שליט״א

התודה והברכה

לידידנו היקר

ר׳ מרדכי שכנא גפן הי״ו

שנדב סכום הגון לכולל